

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

JUDr. Otakar Kudrna – příběh advokáta působícího v letech 1876 – 1935

Marie Kudrnová

Plzeň 2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Marie KUDRNOVÁ

Osobní číslo: R14M0229P

Studijní program: M6805 Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Název tématu: JUDr. Otakar Kudrna - příběh advokáta působícího v letech
1876 - 1935

Zadávací katedra: Katedra právních dějin

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Advokacie v letech 1869 - 1938
3. Život a advokátní praxe JUDr. Otakara Kudrny
4. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: min. 50 stran

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

- BALÍK, Stanislav. Advokacie včera a dnes: (vybrané texty z dějin a současnosti advokacie). 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2000, 256 s. ISBN 80-902-6277-5.
- BALÍK, Stanislav. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, 271 s. ISBN 978-807-0354-278.
- BALÍK, Stanislav. Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita, 1998, 105 s. ISBN 80-708-2398-4.
- STARÝ, Václav. Netolice od A do Z. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 1993.
- Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar, Netolice (1598)1853-1940(1954).
- KASNEROVÁ, Dagmar. Kudrnové. Sedm výletů do historie rodu. Netolice, 2013.
- KOBER, Jan. Advokacie v českých zemích v letech 1848 - 1994. Praha: Česká advokátní komora, 1994.
- MALÝ, Karel a kol. Dějiny českého a československého práva do roku 1945 přepracované vyd. Praha: Leges, 2010. 640 s. ISBN 978-80-87212-39-4.

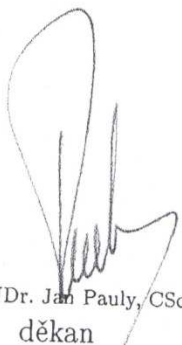
Vedoucí diplomové práce:

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.

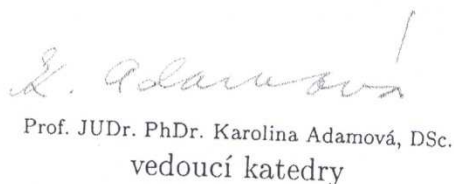
Katedra právních dějin

Datum zadání diplomové práce: 14. února 2018

Termín odevzdání diplomové práce: 31. března 2019

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

Prof. JUDr. PhDr. Karolina Adamová, DSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 15. října 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala sama, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou diplomovou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dne
Marie Kudrnová

Poděkování

Tímto bych velice ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce JUDr. PhDr. Stanislavu Balíkovi za jeho inspiraci, odborné vedení a pomoc při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat zaměstnancům Státního oblastního archivu v Třeboni ze Státního okresního archivu Prachatice za ochotu a spolupráci při vyhledávání archiválií a ředitelce Muzea JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích Zuzaně Leherové za poskytnutí materiálů ze života JUDr. Kudrny.

OBSAH

ÚVOD	8
1 ADVOKACIE V LETECH 1869 – 1918.....	9
1.1 ADVOKÁTNÍ ŘÁD	9
1.1.1 Výkon advokacie	10
1.1.2 Práva a povinnosti advokátů	11
1.1.3 Zánik oprávnění výkonu advokacie.....	12
1.1.4 Stavovská samospráva.....	12
1.2 DISCIPLINÁRNÍ STATUT.....	13
1.3 ADVOKÁTNÍ TARIFY	14
1.4 ADVOKÁTI, JEJICH AGENDA A POSTAVENÍ VE SPOLEČNOSTI.....	15
1.5 ADVOKACIE ZA PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLKY	16
2 ADVOKACIE V LETECH 1918 – 1938.....	17
2.1 KONTINUITA PRÁVNÍHO ŘÁDU	17
2.2 NOVELIZACE ADVOKÁTNÍHO ŘÁDU.....	18
2.2.1 Zákon č. 83/1920 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě advokacie.....	18
2.2.2 Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech.....	18
2.2.3 Zákon č. 144/1936 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech.....	20
2.3 OSNOVA UNIFIKOVANÉHO ADVOKÁTNÍHO ŘÁDU Z ROKU 1936.....	21
2.4 ADVOKÁTNÍ TARIFY	22
2.5 DISCIPLINÁRNÍ STATUT.....	23
2.6 STAVOVSKÁ SAMOSPRÁVA	24
2.7 ADVOKÁTI A JEJICH PRAXE	24
2.8 ADVOKÁTI V POLITICE A SPOLEČNOSTI	24
3 ŽIVOT A ADVOKÁTNÍ PRAXE JUDR. OTAKARA KUDRNY.....	25
3.1 HISTORIE MĚSTA NETOLICE	25
3.2 ROD KUDRNŮ	27
3.2.1 MUDr. Josef Kudrna	28
3.2.2 MUDr. Stanislav Kudrna.....	30
3.2.3 Arch. Jaromír Kudrna	31
3.3 JUDR. OTAKAR KUDRNA – DĚTSTVÍ A STUDIUM	32
3.3.1 Základní a střední škola.....	33
3.3.2 Studium na právnické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze	33
3.3.3 Advokátní koncipienství 1876 – 1883	35
3.4 JUDR. OTAKAR KUDRNA – ADVOKÁTNÍ PRAXE.....	36
3.5 JUDR. OTAKAR KUDRNA – MÍSTNÍ DRÁHA NETOLICKÁ	39
3.6 JUDR. OTAKAR KUDRNA – POSLANEC ZEMSKÉHO SNĚMU.....	39
3.7 JUDR. OTAKAR KUDRNA – STAROSTA MĚSTA NETOLICE	40
3.8 JUDR. OTAKAR KUDRNA – OKRESNÍ SAMOSPRÁVA.....	44
3.9 JUDR. OTAKAR KUDRNA – SPOLKOVÁ ČINNOST	46
3.10 JUDR. OTAKAR KUDRNA – SBĚRATEL A MECENÁŠ	48
3.10.1 Národopisná výstava a vznik městského muzea.....	48
3.10.2 Soukromé sbírky.....	49
3.10.3 Vznik muzea JUDr. Otakara Kudrny.....	51
3.11 JUDR. OTAKAR KUDRNA – REGIONÁLNÍ HISTORIK.....	52
3.12 JUDR. OTAKAR KUDRNA – NÁRUŽIVÝ CESTOVATEL	53
3.13 JUDR. OTAKAR KUDRNA – KORESPONDENCE.....	54
3.14 PRÁVNICKÝ ROD MOKRÝCH – VZTAH K NETOLICÍM A OTAKARU KUDRNOVI.....	56
3.15 OKRESNÍ SOUD NETOLICE.....	59
3.16 JUDR. OTAKAR KUDRNA – VZTAHY V RODINĚ A ZÁVĚR ŽIVOTA.....	60
ZÁVĚR.....	63
RESUMÉ.....	64

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	66
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	69
SEZNAM PŘÍLOH	70

Úvod

Úvodem si dovolím trochu zavzpomínat. Bylo to v říjnu roku 2014, kdy jsem poprvé usedla do lavic posluchárny právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Tehdy jsem si ještě nebyla zcela jistá, zda jsem zde správně. Mé nepraktické ideály o vznešenosti práva určitě vezmou za své, až se oddám studiu nepřehledného množství právních předpisů, abych se následně „uplatnila na trhu práce“. A pak začala úvodní přednáška pana doktora Stanislava Balíka pro začínající studenty. Zdálo se mi, že přednášející hovoří přímo ke mně, hájí právo proti jeho karikatuře, hájí přirozené právo proti jeho účelovému zneužívání. Hovoří o tradici, rodinách, kde právní profese přechází z generace na generaci, o těch kteří mohou profesně navázat na své předky. Tehdy mě poprvé napadlo, že i já patřím mezi ty, kteří mají v rodě významné právníky.

Na mysli jsem měla především advokáta JUDr. Otakara Kudrnu, po němž je pojmenováno muzeum v Netolicích. Dosud o něm nikdo nenapsal ucelenou biografii. Přitom je z čeho vycházet, existují hojné prameny nacházející se v okresním archivu v Prachaticích a v muzeu nesoucí jeho jméno. Konečně mohu čerpat i z odborné literatury zabývající se dějinami advokacie.

Cílem mé práce je popsat život a dílo významného advokáta působícího v posledních desetiletích století devatenáctého a první polovině století dvacátého. Dokumentovat životní příběh advokáta, na němž je možné vidět i tehdejší pojetí advokacie a její přesah do společenského dění.

1 Advokacie v letech 1869 – 1918

1.1 Advokátní řád

Jeden z nejdůležitějších mezníků v historii dějin advokacie byl rok 1869. Účinnosti nabyl nový advokátní řád, který byl přijat 6. července 1868 jako zákon č. 96/1869 ř. z. Advokátní řád byl účinný od 1. ledna 1869 a platil v celém Předlitavsku.¹ Do této doby platil provizorní advokátní řád z roku 1849.²

Postupně docházelo ke změně státoprávního a politického uspořádání. V roce 1867 proběhlo rakousko-uherské vyrovnání, které mělo za následek, že se Rakouské císařství přeměnilo na Rakousko-Uhersko.³ Nová úprava advokacie byla reakcí na stav společnosti 2. poloviny 19. století a začátku 20. století. Souvisela i s rozvojem tržního hospodářství a podnikání. Díky novému advokátnímu řádu se začala budovat svobodná advokacie, ustanovily se nové orgány nezávislé stavovské samosprávy a postupně sílil vliv užívání českého jazyka. Zrušil se přísný jmenovací princip numerus clausus, který se uplatňoval v průběhu 18. a začátkem 19. století. Tento jmenovací princip způsobil nedostatek advokátů a po jeho zrušení se postupně zvyšoval počet advokátů. Zákon platil na našem území s průběžnými novelami od 1. června 1869 do 31. října 1948. Ovlivnil i zákon z roku 1990 a dnešní platnou právní úpravu. Jednalo se o nejdéle platný právní předpis o advokacii v moderních dějinách.⁴

Do první světové války bylo vydáno celkem dvacet dva právních předpisů souvisejících s advokací, nejvýznamnější z nich byly advokátní řád z roku 1868, disciplinární statut z roku 1872 a advokátní tarif z roku 1890.⁵

¹ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 110.

² KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 16.

³ VOJÁČEK, L.; SCHELLE, K.; KNOLL, V. *České právní dějiny*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, s. 224.

⁴ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 110.

⁵ BALÍK, S., Česká advokacie ve světle právních předpisů z l. 1868 – 1914 a jejich dobového výkladu, in: *Právněhistorické studie*, 33. Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1993, s. 98.

1.1.1 Výkon advokacie

Advokátní řád se členil na pět článků a následně pět částí. První část zakotvila podmínky výkonu advokacie. Výkon advokacie byl po nabytí účinnosti advokátního řádu přístupný třem skupinám osob.

Do první skupiny patřili advokáti, kteří byli přijati na základě částky V. advokátního řádu, tedy podle přechodných ustanovení. Jednalo se o advokáty, kteří vykonávali advokacii podle předchozího provizorního advokátského řádu č. 364/1849 ř. z., dále pak do první skupiny patřili notáři, kteří vykonali advokátní zkoušku s dobrým prospěchem a absolvovali sedmiletou praxi. Nebylo možné vykonávat obě povolání najednou, proto notářství nemohli vykonávat současně s advokací.

Do druhé skupiny patřili advokáti, kteří splnili podmínky výkonu advokacie, které byly zakotveny v § 1 – § 5 advokátního řádu. Mezi zákonné podmínky patřilo mít domovské právo v některé obci v zemích zastoupených v říšské radě, soběprávnost, ukončené právnicko-politické studium a úspěšné složení advokátní zkoušky. Další podmínkou bylo vykonat povinnou praxi, která trvala sedm let. Dětila se na jednoroční praxi civilní a trestní u některého ze soudů či u advokáta a šestiletou u některého soudu nebo advokáta. Z těchto šesti let musel kandidát absolvovat nejméně tři roky až po získání doktorského titulu. Advokátní zkoušku mohl uchazeč absolvovat po čtyřech letech předepsané praxe a již musel mít doktorandský titul. Když kandidát splnil všechny zákonné podmínky, byl připuštěn ke složení přísahy u vrchního zemského soudu.⁶ Následně byl zapsán do seznamu advokátů, který byl veden jednotlivými advokátními komorami.

Poslední možnost vstupu do advokacie byla zakotvena v § 6. Jednalo se o soudce, kteří se stali privilegovanou skupinou, nemuseli mít splněnu podmínku doktorátu, praxe a advokátní zkoušky.

Důležité je zmínit, že dle ustanovení § 33 advokátního řádu byl advokátní stav prohlášen za nezávislý vůči soudům. O záležitostech v první instanci rozhodovaly orgány advokátní komory. Soudní orgány rozhodovaly jako odvolací

⁶ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 110 - 114.

instance. Ministerstvo práv mohlo například měnit okrsky, v nichž působily advokátní komory, zřizovat nové komory, schvalovat jednací řády komor a jiné.⁷

1.1.2 Práva a povinnosti advokátů

Část druhá advokátního řádu upravovala práva a povinnosti advokátů. Povinnosti advokátů můžeme rozdělit na povinnosti povolání a povinnosti stavu.⁸ Povinnosti povolání byly například povinnost vést zastoupení podle zákona, pilně, věrně a svědomitě hájit právo své strany. Přednést a využít všech prostředků k obhájení strany. Advokát musel vždy zachovávat mlčenlivost o věcech, které mu byly svěřeny. Povinnosti stavu advokátní řád upravoval pouze rámcově a souvisely s pravidlem bezelstnosti a poctivosti v chování.⁹ Mezi další povinnosti stavu patřilo archivovat spisy po dobu pěti let od ukončení zastupování a odpovídat za škodu, kterou advokát způsobil klientovi. Odmítnout převzít zastoupení mohl advokát bez udání důvodu, pokud měl poměr k věci či odpůrci. Odmítnout však nemohl, pokud byl jmenovaný výborem komory, aby zastupoval stranu, které se nechtěl žádný advokát ujmout nebo jmenoval-li ho výbor komory zástupcem zdarma. Odmítnout nemohl ani v případě, kdy soud jmenoval advokáta kurátorem. Dát zastupující straně výpověď bylo podle advokátního řádu možné pouze pod podmínkou, že ji bude zastupovat ještě čtrnáct dní od doby podání výpovědi.¹⁰

V ustanovení § 16 je stanoveno, že advokátovi náleží vždy právo na odměnu.¹¹ Způsob určení výše odměny popisuje ustanovení § 17. Do doby dokud nebyl vydán advokátní tarif, to je do roku 1890, se mzda advokáta řídila smlouvou mezi stranami. Pokud smlouva mezi stranami neexistovala, uplatňovala se zákonná ustanovení smlouvy o mzdě.¹²

⁷ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 114.

⁸ BALÍK, S. *Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie*. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1998, s. 35.

⁹ BALÍK, S. *Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie*. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1998, s. 35.

¹⁰ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 117.

¹¹ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 16. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 46.

¹² Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 17. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 46.

1.1.3 Zánik oprávnění výkonu advokacie

Zánik oprávnění výkonu advokacie je zakotven v části čtvrté advokátního řádu. Advokátovi zaniklo právo provozovat advokacii v případě, že pozbyl domovské právo v Předlitavsku nebo soběprávnost. Provozování advokacie bylo neslučitelné s placenou funkcí ve státním úřadě, provozováním notářství nebo se zaměstnáním, které nebylo v souladu s vážností advokátního stavu. Dalšími důvody byly odsouzení advokáta podle trestního zákona, vzdání se advokátství s možností vrátit se nebo smrt.¹³

1.1.4 Stavovská samospráva

S uzákoněním nezávislosti advokátního stavu souvisí rozšíření pravomocí stavovské samosprávy, která byla svěřena advokátním komorám. Advokátní řád se advokátními komorami zabývá v části třetí. V českých zemích působily tři advokátní komory. Advokátní komora v království Českém sídlila v Praze, Moravská advokátní komora sídlila v Brně a Slezská advokátní komora měla sídlo v Opavě.¹⁴ Advokátní komory sdružovaly advokáty, kteří sídlili na území jejich okršlků. Orgány komory byly valná hromada, výbor komory, prezident, náměstek prezidenta a disciplinární rada. Na valné hromadě se volili prezident, náměstek prezidenta a členové výboru. Volba probíhala tajně a vybíralo se ze členů komory.¹⁵ Funkční období trvalo tři roky, členové však museli setrvat v úřadě až do nové volby.¹⁶

Složení rady a pravomoci disciplinární rady jsou zakotveny v disciplinárním statutu č. 40/1872 ř. z.¹⁷

¹³ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 34. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 50.

¹⁴ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 117.

¹⁵ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 24. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 48.

¹⁶ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 25. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 48.

¹⁷ BALÍK, S. *Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie*. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1998, s. 34.

1.2 Disciplinární statut

Potřeba úpravy disciplinárního řízení byla zjevná hned po vydání advokátního řádu. V části druhé advokátního řádu byly upraveny práva a povinnosti advokátů, tedy hmotněprávní úprava, která byla aplikována v disciplinárním řízení.¹⁸ Do doby, než byl vydán disciplinární statut, rozhodovaly o disciplinárních trestech vrchní zemské soudy a soud nejvyšší.¹⁹ V účinnost vstoupil disciplinární statut 1. dubna 1872.²⁰

Disciplinární řízení bylo dvouinstanční. V prvním stupni disciplinární řízení projednávala disciplinární rada a ve druhém stupni byl příslušný rozhodovat Nejvyšší soud. Pro řízení ve druhém stupni platil též zákon č. 41/1907 ř. z., o vykonávání soudní moci u vrchních zemských soudů a nejvyššího soudního a kasačního dvora. Rada se volila na tři roky a měla patnáct členů. Pokud bylo v komoře zapsáno více než tisíc advokátů, zvýšil se počet členů rady na dvacet. Ten, kdo byl zvolen do disciplinární rady poprvé, nemohl tuto volbu odmítnout. Odmítnout ji mohl pouze výjimečně, a to se souhlasem valné hromady. Výkon funkce byl bezplatný, nahrazovaly se pouze hotové výlohy.²¹

Řízení se zahajovalo z vlastního podnětu nebo na návrh. Advokátní komoru v řízení zastupoval její zástupce, obviněný si mohl zvolit svého vlastního obhájce. V případě, že proti advokátovi probíhalo soudní řízení, platila zásada non bis in idem. Nejprve se hledalo, zda je dán důvod pro vyšetřování. Pokud byl důvod nalezen, následovalo přelíčení formou neveřejného zasedání. Po projednání důkazů vydala rada nález, kde obviněného zprostita nebo uznala vinným. Rada poté musela své rozhodnutí odůvodnit, určit trest a rozhodnout o náhradě nákladů řízení.

Disciplinárními tresty byly písemná důtka, peněžitá pokuta až do výše 300 zlatých, která náležela do pokladnice chudých v obci, kde měl potrestaný své bydliště, dále pokud se jednalo o advokáty zastavení výkonu advokacie, v případě

¹⁸ BALÍK, S. Disciplinární řízení proti advokátům a kandidátům advokacie v Čechách v letech 1872 – 1914. In: *Dny práva 2013 – Days of law 2013*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 10.

¹⁹ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 33. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 50.

²⁰ BALÍK, S. Disciplinární řízení proti advokátům a kandidátům advokacie v Čechách v letech 1872 – 1914. In: *Dny práva 2013 – Days of law 2013*. Brno: Masarykova univerzita, 2014, s. 10.

²¹ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 121.

koncipientů prodloužení povinné praxe s možností ztráty substitučního práva až na jeden rok. Nejzávažnější trest byl výmaz ze seznamu advokátů.²² Výbor advokátní komory vedl zvláštní rejstřík, do kterého se tresty zapisovaly a staral se o výkon nálezů a prozatímních opatření. Opravný prostředek proti nálezům kárné rady bylo odvolání.²³

1.3 Advokátní tarify

Advokátní řád z roku 1869 v ustanovení § 17 stanovuje, že do doby než bude vydán advokátní tarif, se mzda advokáta bude řídit smlouvou mezi stranami. Pokud smlouva mezi stranami neexistovala, uplatňovala se zákonná ustanovení smlouvy o mzdě.²⁴ Vydání advokátního tarifu se již dlouho očekávalo. Uvozovací zákon k advokátnímu tarifu byl vydán 26. března 1890 a byl publikován jako zákon č. 58/1890 ř. z., jímž ministr práv se zmocňuje, aby vydal nařizovacím způsobem tarif pro takové výkony advokátů a jich kancelářů v soudním řízení, které pro svou jednoduchost a své opětování dopouštějí průměrného ocenění. Výše zmíněné nařízení ministra spravedlnosti mělo účinnost od 15. července a bylo vydáno pod č. 129/1890 ř. z. Advokátní tarif byl do roku 1914 měněn dohromady jedenáctkrát, vztahoval se i na notáře, pokud nebyla daná položka upravena v notářském tarifu. Advokátní tarif byl pokládán za subsidiární, přednost před ním měla smluvní odměna nebo právo znalce zkoumat potřebu a účelnost jednotlivých výkonů.²⁵

Tarif nebyl na celém území stejný, odlišoval se na třídy a podle místa, kde advokát advokacii provozoval.

Odměna advokátovi se skládala z pracovního honoráře, cestovních výdajů a poplatků za vzdálení a manipulačních poplatků. Poplatky za vzdálení byly například výdaje na stravné, nocleh nebo ztrátu času. Zajímavostí je, že některé

²² BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 118.

²³ KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 23.

²⁴ Zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, § 17. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 46.

²⁵ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 140.

položky se rozlišovaly podle toho, zda se jednalo o odměnu advokátovi, koncipientovi nebo advokátnímu zřízení.²⁶

1.4 Advokáti, jejich agenda a postavení ve společnosti

Díky zrušení principu numerus clausus se postupně začal zvyšovat počet advokátů – do druhé světové války vzrostl jejich počet v českých zemích více jak pětinasobně.²⁷ Kvůli zvyšování počtu advokátů se uvažovalo o obnovení principu numerus clausus. Tomu chtěla zabránit Jednota kandidátů advokacie v království Českém, která byla založena v roce 1888. Jednota sloužila k vzájemnému podporování advokátních koncipientů a pořádání odborných přednášek.

Založení advokátní kanceláře bylo finančně náročné. Příjmy advokátních koncipientů byly velmi malé, proto si někteří přivydělávali také jako přispěvatelé do odborných časopisů. Ti, kteří pocházeli z advokátské rodiny, nebo je podporovala rodina, měli výhodnější postavení. Ve větších městech měli advokáti lepší možnosti oproti advokátům na vesnicích, kteří bývali v tíživějších hospodářských situacích.

V advokátní praxi byla nezbytná znalost právnické němčiny. Advokáti, kteří uměli oba jazyky, měli lepší pozici. Jednak mohli poskytovat rady v obou jazycích a zároveň měli výhodnější postavení před soudy.

Advokáti měli ve společnosti privilegované postavení, patřili ke společenské elitě. Angažovali se v politickém, kulturním i společenském životě.²⁸ Mnozí advokáti byli vydavatelé novin a časopisů. Nejznámější noviny, které advokáti založili nebo do kterých přispívali, byly Národní listy, Lidové noviny, Právnické rozhledy nebo časopis Právník. Politicky se angažovali jako starostové měst a obcí. Často byli advokáti z českých zemí poslanci zemských

²⁶ BALÍK, S., Česká advokacie ve světle právních předpisů z l. 1868-1914 a jejich dobového výkladu, in: Právněhistorické studie, 33. Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1993, s. 112.

²⁷ KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 20 - 21.

²⁸ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 134.

výborů nebo říšské rady. Zabývali se historií, byli badateli a mecenáši.²⁹ Advokáti byli členy nejrůznějších spolků, které často i finančně podporovali.

Mezi nejznámější právnické spolky patřila Jednota právnická, která vznikla již v roce 1864. Další významné spolky byly například Spolek pražských advokátů, Spolek českých advokátů v Brně nebo Moravskoslezská jednota českých kandidátů advokacie. V roce 1898 vznikl Spolek českých advokátů v království Českém.³⁰

1.5 Advokacie za první světové války

První světová válka ovlivnila život v celém Rakousku-Uhersku. Chod advokacie byl během války narušen. Válečné zákonodárství upravovalo opatření při překážkách činnosti advokátních komor, jejich výborů a disciplinárních rad. Vydávala se opatření pro právní čekatele, kterým bylo kvůli válce zabráněno konat civilní službu. Připravovala se i možnost toho, že by byla činnost advokátních komor přenesena na ministra spravedlnosti. K této variantě nedošlo. Jenom někteří z advokátů mohli být obhájci u vojenských soudů. Porotní soudy přestaly fungovat hned na začátku války. Mnoho advokátů nebo koncipientů muselo nastoupit do vojenské služby. Ekonomickou situaci advokátů za války ovlivnila bída a chudoba.

Nejznámější válečný politický proces byl vídeňský proces před vojenským soudem proti Karlu Kramářovi a Aloisovi Rašínovi. Byli obviněni ze zločinu velezrady a odsouzeni k trestu smrti. Jejich obhajobu vedl prezident advokátní komory Eduard Koerner. Císař Karel I. jim udělil milost.³¹

„První světová válka se z pohledu dějin advokacie v českých zemích ukázala jako pouhé intermezzo.“³²

²⁹ BALÍK, S. *Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie*. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1998, s. 37.

³⁰ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 134.

³¹ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 138.

³² BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 139.

2 Advokacie v letech 1918 – 1938

2.1 Kontinuita právního řádu

První zákon československého státu byla narychlo připravená recepční norma, která byla schválena 28. října 1918 na schůzi pléna Národního výboru v Praze. Publikována byla ve sbírce zákonů a nařízení pod číslem 11/1918 Sb. z. a n., podle níž veškeré dosavadní zemské a říšské zákony a nařízení zůstávají prozatím v platnosti. Tímto zákonem došlo k převzetí rakouského a uherského právního řádu a rakouské a uherské veřejné správy.³³

Díky této normě došlo v českých zemích k převzetí nejdůležitějších norem o advokacii. Jednalo se především o zákon č. 96/1868 ř. z., jímžto se uvádí řád advokátský, zákon č. 40/1872 ř. z., o vykonávání moci disciplinární nad advokáty a kandidáty advokátskými, ve znění zákona č. 223/1906 ř. z. a zákon č. 58/1890 ř. z., jímž ministr práv se zmocňuje, aby vydal nařizovacím způsobem tarif pro takové výkony advokátů a jejich kanceláří v soudním řízení, které pro svoji jednoduchost a své opětování dopouštějí průměrného ocenění. *„Na Slovensku a v Podkarpatské Rusi byl převzatým pilířem advokátského práva zákonný článek XXXIV/1874, zavádějící advokátní řád, a jeho novely dané zák. čl. XXVIII/1887 a zák. čl. XXIV/1907. I zde platily právní předpisy, které byly rovněž většinou přebrány z předchozího období.“*³⁴

Léta 1918 – 1935 byla z pohledu vývoje advokacie pokládána za klidnou etapu. Typická byla angažovanost advokátů na vzniku Československa a advokáti se i nadále podíleli na politickém, kulturním i společenském životě.³⁵

³³ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 319 - 320.

³⁴ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 146.

³⁵ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 146.

2.2 Novelizace advokátního řádu

Advokátní řád nebyl hned na počátku vzniku Československa měněn. Ke větším změnám došlo až po roce 1920, kdy byl advokátní řád v letech 1918 – 1938 novelizován celkem třikrát.

2.2.1 Zákon č. 83/1920 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě advokacie

Dva roky po vzniku Československa proběhla první novela advokátního řádu. Jednalo se o zákon č. 83/1920 Sb. z. a n., o prozatímní úpravě advokacie. „Zákon v ustanovení § 1 stanovil, že „advokáti, kteří mají domovské právo v obci na území státu československého a vykonávali advokátní praxi dne 28. října 1918 na území nynějšího státu československého, nebo byli sice zapsáni zde do seznamu advokátů později, avšak zkoušku advokátní vykonali před komisí na území státu československého, mohou přesídliti z té části území, ve které platí řád advokátní ze dne 6. července 1868, č. 96 ř. z., do území československého státu, v němž platí advokátní řád uherský (zák. čl. XXXIV z r. 1874), nebo naopak.“³⁶ Podle § 2 platilo, že se uznávala advokátní zkouška vykonaná na jednom území i pro území druhé. Souhlas ministerstva spravedlnosti k zápisu do seznamu advokátů, vedeného příslušnou advokátní komorou, potřebovali ti advokáti, kteří měli k 3. únoru 1920 sídlo mimo Československo.³⁷

2.2.2 Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech

Asi nejvýznamnější novelizací advokátního řádu z roku 1868 byl zákon č. 40/1922 Sb. z. a n. z 31. ledna 1922. Jednalo se o rozsáhlou novelu, která sjednotila podmínky zápisu do seznamu advokátů, podmínky výkonu advokacie a také advokátní slib.³⁸ Ustanovení § 1 upravuje podmínky zápisu do seznamu advokátů. Naproti tomu ustanovení § 2 stanovuje, kdo advokacii vykonávat

³⁶ BALÍK, S. *Pokus o unifikaci advokátního řádu v prvé československé republice* [online]. [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/edicni/dp08/files/pdf/historie/balik.pdf>, s. 2.

³⁷ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 146.

³⁸ KINDL, V., SKŘEJPEK, M. a kol. *Právníkový stav a právnícké profese v minulosti*. (upravené a rozšířené vydání). Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2016, s. 216.

nemůže. Advokátem se nemohl stát ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, po němž ztratil volební právo do obcí, za uvalení konkurzu nebo zahájení vyrovnávacího řízení. Advokacii nemohl vykonávat ani ten, kdo se svým jednáním stal nedůvěryhodným. Některá povolání zůstala i nadále s advokátským stavem neslučitelná. Výjimka byla přijetí placeného úřadu ministra a učitelský úřad.³⁹

Díky tomuto zákonu byl umožněn poprvé přístup žen k výkonu advokacie. Jednalo se o odezvu na vyhlášku děkanství pražské právnické fakulty z roku 1918, díky níž byly přijaty na fakultu také ženy. První advokátka byla zapsána do seznamu advokátů v roce 1929. Jednalo se o Matyldu Wíchovou - Mochovou.⁴⁰

V průběhu první republiky byla délka povinné praxe měněna vícekrát. Advokátní řád z roku 1868 stanovil délku praxe na sedm let. Nová úprava zkrátila délku povinné praxe na šest let. Do této doby se počítalo nejméně pět let u advokáta a poslední rok měl koncipient na výběr, zda ho bude absolvovat u advokáta nebo u soudu, státního zastupitelství, notáře, státního úřadu správního, státního úřadu finančního, či u úřadu samosprávného.⁴¹ V roce 1924 byla délka praxe zkrácena dokonce na pět let. K další změně došlo v roce 1936, kdy praxe byla znovu prodloužena na šest let.⁴²

Do seznamu advokátů mohl být zapsán československý státní občan, který byl svéprávný, vykonal právnická studia a nabytí hodnosti doktora práv na československé univerzitě nebo před 28. říjnem 1918 na některé rakousko-uherské univerzitě. V jiném případě musely být jejich zkoušky nebo doktorát nostrifikovány.⁴³ Advokátní slib a jeho forma byly uzákoněny v § 7, slib

³⁹ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 1, § 2. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 78.

⁴⁰ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 147.

⁴¹ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 5. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 79.

⁴² BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 148.

⁴³ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 6. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 80.

se skládal před zápisem do seznamu advokátů.⁴⁴ Kdo byl zapsán do advokátní komory před účinností tohoto zákona, tj. před 2. březnem 1922, měl povinnost zaslat písemně vlastnoručně napsaný a podepsaný slib advokátní komoře. Toto musel vykonat nejpozději do tří měsíců. Pokud by advokáti tuto povinnost nesplnili, byli by vymazáni ze seznamu advokátů.⁴⁵

Zánik práva vykonávat advokacii upravoval § 3. Tyto podmínky byly oproti advokátnímu řádu z roku 1868 rozšířeny. Jednalo se o úmrtí advokáta, rezignaci, zánik svéprávnosti advokáta, pozbytí československého občanství, vzdání se ze svého úředního sídla bez ustanovení substitut, přijetí státního placeného úřadu nebo výkon notářství. Další případy zániku výkonu advokacie jsou právoplatné odsouzení pro trestný čin, disciplinární nález advokátní komory, který vyslovuje výmaz ze seznamu advokátů, prohlášení konkurzu nebo zahájení vyrovnávacího řízení.⁴⁶

Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n. byl docela stručný, skládal se pouze z deseti paragrafů. Derogační klauzule zde nebyla formulovaná konkrétně, ale pouze v obecné podobě tak, „že zákonem tímto nedotčená ustanovení dosavadních předpisů o advokacii zůstávají v platnosti.“⁴⁷ Novela neupravovala ani některé zásadnější otázky jako vztah advokátní komory k ministru spravedlnosti, nezávislost advokacie nebo úpravu práv a povinností advokáta.⁴⁸

2.2.3 Zákon č. 144/1936 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech

Šlo o poslední novelu advokátního zákona za první republiky. Účinný byl tento zákon od 1. července 1936 a zavedl dvě změny. Prodloužila se znovu délka

⁴⁴ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 7. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 80 - 81.

⁴⁵ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 148.

⁴⁶ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 3. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 79.

⁴⁷ Zákon č. 40/1922 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech, § 9. In: BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes: (Vybrané texty z dějin a současnosti advokacie)*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2000, s. 81.

⁴⁸ BALÍK, S., *Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace*, in: *Právněhistorické studie*, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 204.

praxe z pěti na šest let. Šestiletou praxi vykonávali všichni, kteří požádali o zápis do seznamu kandidátů po 1. červenci 1936. Nejméně pět let musel být kandidát zaměstnán u advokáta. Jeden rok mohl kandidát absolvovat u advokáta nebo u řádného soudu, státního zastupitelství, veřejného notáře, úřadu správního nebo finančního. Druhá změna se týkala nové pravomoci advokátní komory.

„Zásadnějším doplňkem advokátního řádu č.96/1868 ř. z. se pro české území stal čl. II. odst. 1 cit. zákona č. 144/1936 Sb. z. n., podle něhož byla pravomoc komory rozšířena o právo usnášet se o zaopatření advokátů a kandidátů advokacie v invaliditě a stáří, jakož i vdov a sirotků po advokátech a kandidátech advokacie a založiti za tím účelem za souhlasu ministra spravedlnosti invalidní a starobní zaopatření způsobem donucovacím, a to zřízením ústavu vlastního jedné nebo několika advokátních komorám anebo hromadným přistoupením k zřizovanému již ústavu pojišťovacímu.“⁴⁹ Povinnosti advokátů dané obecnými předpisy advokacie i nadále platily. Advokát, který byl jmenován správcem konkurzní podstaty nebo vyrovnávacím správcem, platil dávky ve výši 5% částky, která byla advokátům přiznaná jako odměna. Dávka patřila zaopatřovacímu ústavu.⁵⁰

2.3 Osnova unifikovaného advokátního řádu z roku 1936

Na prvním odborovém sjezdu československých právníků roku 1936 bylo uvedeno, že se připravuje nová osnova advokátního řádu. Ještě téhož roku byla zveřejněna, obsahovala sedm oddílů o 141 paragrafech.⁵¹ *„Osnova z r. 1936 byla presentována jako dílo nejen unifikační, ale i reformní. Reformní i po stránce organizační i v jednotlivostech“.*⁵²

Jedna z důležitých změn, která se chystala, bylo zřízení vrchní advokátní komory. Ta měla navazovat na činnost Stálé delegace advokátních komor. Sídlo měla mít vrchní advokátní komora v Praze a jejími orgány měly být

⁴⁹ BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: Právněhistorické studie, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 204.

⁵⁰ BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: Právněhistorické studie, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 207.

⁵¹ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 155.

⁵² BALÍK, S. *Pokus o unifikaci advokátního řádu v první československé republice* [online]. [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/edicni/dp08/files/pdf/historie/balik.pdf>, s. 6.

předsednictvo, valný sbor a odbory. Pravomoc ministra spravedlnosti měla být vůči advokátním komorám posílena. Advokátní komory byly prohlášeny za veřejnoprávní organizace. Prvních sedm paragrafů řeší podmínky způsobilosti povolání advokáta. Tyto podmínky byly zpřísněny. Přípravná praxe byla prodloužena na šest let, omezena byla možnost soudců vyšších instancí stát se advokáty. Při zápisu do seznamu advokátů se mělo vést správní řízení, proti rozhodnutí komorního výboru bylo možné podat opravný prostředek. Druhý oddíl byl věnován stavovským právům a povinnostem. Tato část se moc nezměnila oproti advokátnímu řádu z roku 1868. Pátá část se měla věnovat kárnému právu hmotnému i procesnímu. Kárné právo se mělo podle osnovy zařadit do advokátního řádu. O kárných případech měl v druhé instanci rozhodovat Nejvyšší soud.

Předpisy o kandidátech advokacie a advokátní praxi a zkoušce upravoval oddíl šestý. Poslední sedmý oddíl pak obsahuje společná ustanovení, předpisy o počítání lhůt, o náhradě nákladů úředních vyhlášek, o osvobození od poštovních a kolkových poplatků a o subsidiární platnosti zásad řízení správního před komorami a vrchní komorou. Vypuštěna byla úprava nakládání s pokoutníky, pro kterou ministerstvo spravedlnosti připravilo samostatný zákon.

Osnova advokátního řádu byla vytvářena souběžně s novelou zákona č. 144/1936 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují některá ustanovení o advokátech. Kvůli sporům s ministrem vnitra nakonec osnova unifikovaného advokátního řádu nebyla přijata. Nový unifikovaný advokátní řád byl přijat až v roce 1948 jako zákon č. 322/1948 Sb. z. a n.⁵³

2.4 Advokátní tarify

Advokátní tarif byl měněn v tomto období několikrát. První změna proběhla v roce 1919 nařízením vlády č. 498/1919 Sb. z. a n., o nové sazbě advokátní. Toto nařízení změnilo advokátní sazby a zrušilo rozdělení do původních tříd. Druhá byla nařízením č. 142/1921 Sb. z. a n., kterým se ustanovují sazby pro výkony advokátů a jejich kanceláří v obvodech vrchních zemských soudů v Praze a v Brně.

⁵³ BALÍK, S. *Pokus o unifikaci advokátního řádu v první československé republice* [online]. [cit. 2018-10-03]. Dostupné z: <http://www.law.muni.cz/edicni/dp08/files/pdf/historie/balik.pdf>, s. 9.

Nejdůležitější změna pak byla vládním nařízením č. 95/1923 Sb. z. a n., kterým se ustanovují sazby pro výkony advokátů a jejich kanceláří.⁵⁴ Toto vládní nařízení stanovilo, že se úkony rozdělovaly podle složitosti a podle stádií řízení trestního či civilního.⁵⁵ Byl zachován advokátův nárok na přisudek ve vlastní věci a v nezměněné podobě se zachovalo i mimořádné zvýšení odměny advokáta. Nově se přiznávala advokátovi 2% daň z obrátu z tarifních položek i proti odpůrci.⁵⁶ Tarif se nevztahoval na všechny obory právní pomoci a odměna advokáta se stanovovala podle § 1152 obecného zákoníku občanského z roku 1811 ve znění III. dílčí novely. Došlo k významnému snížení sazby.⁵⁷

Poslední méně významná úprava proběhla v roce 1932 vládním nařízením č. 170/1932 Sb. z. a n., které upravilo sazbu odměn při zastupování advokáty v řízení před pracovními soudy a řízením opravném.⁵⁸

2.5 Disciplinární statut

Zákon č. 40/1872 ř. z. o vykonávání moci disciplinární nad advokáty a kandidáty a kandidáty advokátskými byl novelizován pouze nepatrně zákonem č. 144/1936 Sb. z. a n. Tento zákon stanovil, že v sídle každé advokátní komory má být zřízena zvláštní disciplinární rada a specifikoval kritéria jejího složení a rozhodování rady.⁵⁹

⁵⁴ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií. 2009, s. 141.

⁵⁵ BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: *Právněhistorické studie*, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 205.

⁵⁶ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 141.

⁵⁷ KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 79.

⁵⁸ BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: *Právněhistorické studie*, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 205.

⁵⁹ BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: *Právněhistorické studie*, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997, s. 204.

2.6 Stavovská samospráva

Za první republiky byly v českých zemích stále tři advokátní komory. Advokátní komora v Čechách měla sídlo v Praze, Moravská advokátní komora v Brně a Slezská advokátní komora v Opavě. Fungování komor navazovalo na dřívější úpravu.⁶⁰

2.7 Advokáti a jejich praxe

Během prvorepublikových let, stejně jako v období minulém, narůstaly počty advokátů i advokátních koncipientů.⁶¹ S tím souvisel i úbytek pracovních příležitostí. Zájem o advokacii se velmi zvyšoval. Advokáti vykonávali stále stejnou agendu, nejvíce se zaměřovali na civilní a trestní právo. Někteří se v důsledku povinného zastupování před Nejvyšším správním soudem zaměřovali na právo veřejné. Rozdíl mezi již známými a zavedenými advokátními kancelářemi a novými méně prosperujícími se prohlubovaly. Především v době hospodářské krize se někteří advokáti dostávali do finanční tísně. Zvyšovala se i konkurence mezi advokáty a notáři.⁶²

2.8 Advokáti v politice a společnosti

Charakteristické pro první republiku bylo časté spojení advokátského povolání s politickou kariérou na nejvyšší i komunální úrovni. Velkou roli měli advokáti při budování samostatného československého státu. Mnozí právníci byli poslanci Národního shromáždění nebo ministři prvorepublikových vlád. Pokračovatel Spolku českých advokátů byl Spolek advokátů československých. Členové tohoto spolku byli převážně čeští advokáti. Od roku 1920 vydával spolek časopis *Česká advokacie*. Na Slovensku působil Svaz advokátov na Slovensku.⁶³

⁶⁰ KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 78.

⁶¹ KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994, s. 78.

⁶² BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 160 - 161.

⁶³ BALÍK, S. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. V Praze: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009, s. 165 - 166.

3 Život a advokátní praxe JUDr. Otakara Kudrny

3.1 Historie města Netolice

Celý život JUDr. Otakara Kudrny je přímo spjat s městem Netolice v jižních Čechách. V následujících odstavcích je shrnuta stručná historie tohoto města.

Netolice patří mezi nejstarší města v jižních Čechách. Nachází se v šumavském podhůří v nadmořské výšce 427 m. n. m. Množství mohyl a pohřebišť v okolí, které pocházejí ještě z doby bronzové, ukazují na značné stáří prvního osídlení. Slované se na Netolicku usadili zřejmě již v 8. století. Mezi nejstaršími kmeny na našem území je uváděn i kmen Netoliců.

„Nejstarší spolehlivá písemná zpráva o Netolicích se zachovala již z 10. století, kdy první český kronikář Kosmas ve své latinské kronice uvádí k roku 981 názvy pomezních hradů slavníkovského panství, které mělo na jižní straně proti Rakousům tyto pomezní hrady Chýnov, Dúdleby, Netolice.“⁶⁴ Po vyvraždění Slavníkovců v roce 995 se netolický hrad dostal pod vládu knížecího rodu Přemyslovců. Netolice měly strategickou polohu, nacházely se na křižovatce důležitých obchodních stezek z Pasova a jižních oblastí do Čech. I díky tomuto se Netolice staly důležitým obchodním a správním centrem celého kraje. V roce 1263 byl založen králem Přemyslem Otakarem II. mužský cisterciácký klášter Svata Koruna (později Zlatá Koruna) a Netolice přešly do majetku mnichů z kláštera. V druhé polovině 13. století vzniklo poblíž trhové osady i nové město s velkým náměstím a novým kostelem, který byl zasvěcen Nanebevzetí Panny Marie. Po smrti Přemysla Otakara II. zničili Vítkovci klášter Zlatá Koruna a také zdevastovali Netolice a okolí. V čele městské samosprávy stál rychtář, poprvé se o něm zmiňují písemné prameny v roce 1317.⁶⁵

⁶⁴ STARÝ, V. Z dějin města Netolic. In: *Sborník příspěvků k dějinám města a muzea*. Netolice: Městské muzeum Netolice, 1979, s. 5 - 7.

⁶⁵ STARÝ, V. Z dějin města Netolic. In: *Sborník příspěvků k dějinám města a muzea*. Netolice: Městské muzeum Netolice, 1979, s. 10 - 11.

V roce 1420 za husitských válek byl zapálen klášter ve Zlaté koruně, o rok později rozbořili husité i tvrz Poděhusy nedaleko Netolic.⁶⁶ Král Jiří z Poděbrad udělil v roce 1468 městu právo výročního trhu na den svatého Václava. Město mělo právo čtyř výročních trhů. Rytíř Jindřich Roubík z Hlavatec obsadil město roku 1468 a v Netolicích vznikla jeho základna. V 16. století připadlo město rodu Rožmberků. Nedaleko od Netolic stál dvůr Leptáč, jehož majitel byl stavitel rybníků a rožmberský správce Jakub Krčín z Jelčan. Vilém z Rožmberka s ním tvrz vyměnil za Sedlčany a nechal zde v bažinatém terénu postavit lovecký zámeček Kratochvíli. Kolem Kratochvíle byla pak rozlehlá obora pro zvěř. Poslední, kdo pobýval na zámku Kratochvíli, byl Rožmberk Petr Vok.⁶⁷ V roce 1601 Petr Vok z Rožmberka prodal panství Netolice císaři Rudolfovi II.⁶⁸

Za třicetileté války bylo město dobyto a vypáleno císařským vojskem generála Dampierra. Bylo spáleno 107 domů ze 143, vypálen byl i kostel Nanebevzetí Panny Marie a obyvatelstvo bylo zavražděno. Po této tragédii se Netolice dostaly v roce 1622 do majetku Eggenberků a v roce 1719 získali Netolice Schwarzenbergové.

V 18. a 19. století došlo k dalšímu rozkvětu města, například byly postaveny nové školy, radnice, železniční trať. Po reorganizaci státní správy, která probíhala v roce 1855, vznikl v Netolicích okresní úřad. Okresní soud zahájil svou činnost v roce 1850 a byl v Netolicích až do roku 1949. V roce 1864 bylo zřízeno v Netolicích okresní státní zastupitelstvo. V druhé polovině 19. století v Netolicích vznikalo mnoho spolků, jako například spolek divadelních ochotníků Tyl, sbor dobrovolných hasičů, Národní jednota Pošumavská nebo Řemeslnická jednota.

Po poválečném období se ve městě rozvíjelo zejména zemědělství a průmyslová výroba. Velký význam a tradici má v Netolicích rybníkářství, chov koní a pekařství.⁶⁹

⁶⁶ STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 1993, s. 31.

⁶⁷ STARÝ, V. Z dějin města Netolic. In: *Sborník příspěvků k dějinám města a muzea*. Netolice: Městské muzeum Netolice, 1979, s. 15 - 16.

⁶⁸ STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 1993, s. 31.

⁶⁹ STARÝ, V. Z dějin města Netolic. In: *Sborník příspěvků k dějinám města a muzea*. Netolice: Městské muzeum Netolice, 1979, s. 21 - 32.

Obrázek 1: Kresba Netolice náměstí v 19. století, původ sbírka JUDr. O. Kudrny.
Dostupné z www.esbirky.cz. Muzeum Otakara Kudrny v Netolicích.

3.2 Rod Kudrnů

Nejstarší písemné záznamy o příslušnících z rodu Kudrnů v Netolicích sahají do 2. poloviny 17. století. Rodokmen rodu je uveden v příloze 1. Od konce 17. století až do počátku 19. století byla většina příslušníků rodu řezníky. V 19. století se někteří Kudrnové stávají významnými osobnostmi nejenom Netolic.⁷⁰ Tato práce je zaměřena na JUDr. Otakara Kudrnu, který patří mezi nejvýznamnější netolické rodáky. Předtím, než je podrobně popsán jeho život a advokátní praxe, je krátce představen jeho otec MUDr. Josef Kudrna a dva z jeho bratrů – Stanislav a Jaromír.

⁷⁰ STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 1993, s. 11.

3.2.1 MUDr. Josef Kudrna

Obrázek 2: MUDr. Josef Kudrna.

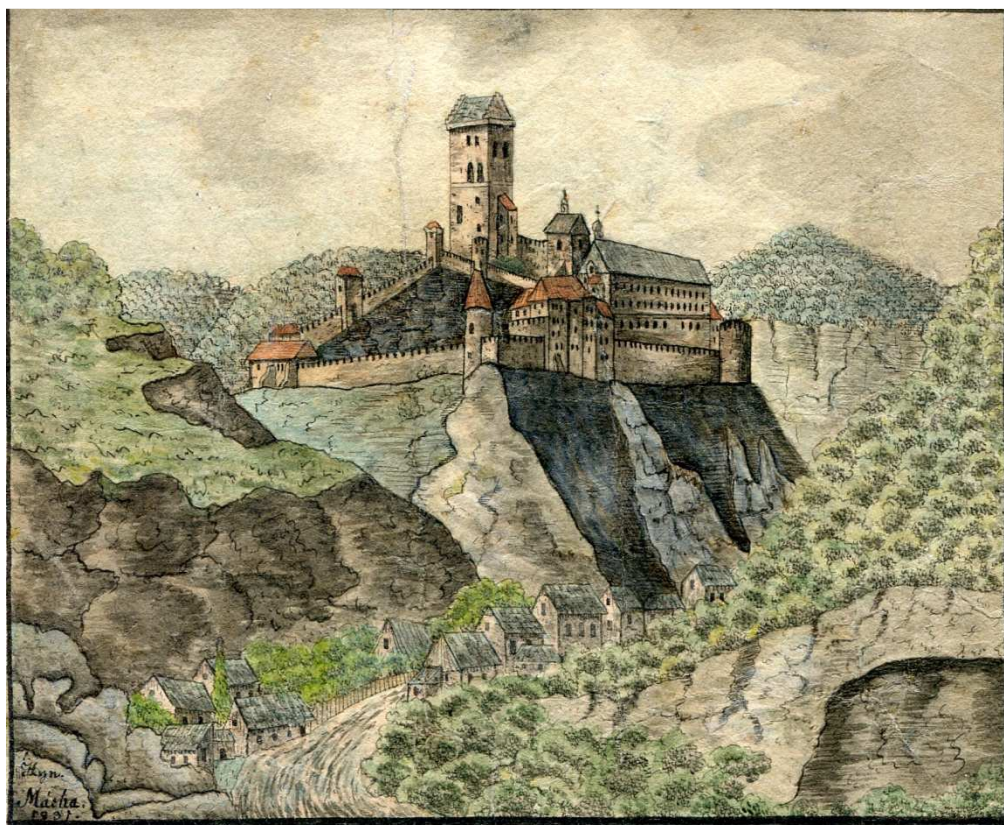
Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

MUDr. Josef Kudrna se narodil v roce 1812, jeho rodiče byli Jan Kudrna a Valburga Kudrnová (rozená Pinskerová). V letech 1824 - 1830 studoval na gymnáziu v Českých Budějovicích. Následovalo studium filozofie a poté začal studovat lékařství v Praze a ve Vídni. Titul doktora medicíny získal v roce 1841, o rok později se vrátil do rodných Netolic, kde začal pracovat jako praktický lékař. V letech 1850 - 1852 a 1861 - 1871 zastával funkci starosty města Netolice.

Během svých studií se seznámil s Karlem Hynkem Máchou a Josefem Kajetánem Tylem. „21. října 1835 si zapsal Karel Hynek Mácha do deníku: ‚Ráno v Karolíně. Strobach se přestěhoval. Kudrna mě stříhal....Po Karolíně jsem byl s Kudrnou u Týla na probě, pak dole. Kudrna mě chtěl dělati žárlivého; hovado! Byl hloupý.‘ Právě z nelichotivé charakteristiky je možné usuzovat, že Karel Hynek Mácha s Kudrnou byli přátelé skutečně blízcí.“⁷¹ O Kudrnovi se Karel Hynek Mácha zmiňuje i ve své korespondenci, podnikali spolu i společné výlety. Mácha daroval Kudrnovi svoji kolorovanou kresbu hradu Karlštejna

⁷¹ KASNEROVÁ, D. *Kudrnové. Sedm výletů do historie rodu*. Netolice: 2013, s. 5.

z roku 1831. S Josefem Kajetánem Tylem se Kudrna navštěvoval a společně si dopisovali.⁷² Kudrna dokonce Tyla finančně podporoval a zval jej i s jeho společností do Netolic. Poslední jejich společné setkání bylo v roce 1856, toho roku také Josef Kajetán Tyl umírá. V roce 1848 se Josef Kudrna oženil s Terezií Langovou a z manželství se jim narodily 4 děti – Stanislav, Jaromír, Otakar a Vladimír. Josef Kudrna byl sběratelem předmětů národopisné povahy a obrozené literatury. V Netolicích byl velice oblíbený, prý měl dobré srdce.⁷³

Obrázek 3: Karlštejn od jihozápadu, perokresba inkoustem a akvarel, značeno a datováno „f. Hyn. Mácha. 1831.“

Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

⁷² KASNEROVÁ, D. *Kudrnové. Sedm výletů do historie rodu*. Netolice: 2013, s. 5.

⁷³ OURODOVÁ - HRONKOVÁ, L. *Významné osobnosti Netolicka I*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 2014, s. 8.

3.2.2 MUDr. Stanislav Kudrna

Obrázek 4: MUDr. Stanislav Kudrna.

Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

MUDr. Stanislav Kudrna, syn Josefa Kudrny, se narodil v roce 1849. Studoval gymnázium v Písku a poté nastoupil na lékařskou fakultu Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze, kde promoval v roce 1873. V letech 1879 – 1882 byl Stanislav Kudrna korvetní lékař při rakouské válečné marině v námořní nemocnici v Pule v Chorvatsku. Později se vrátil do Netolic, kde působil jako městský lékař a jako knížecí schwarzenberský lékař příslušný pro zaměstnance a dělníky knížecího velkostatku. Dále v tuto dobu působil také jako drážní lékař a jeden rok jako obvodní lékař v Netolicích.

V roce 1893 odjel na devět měsíců pracovat jako lodní lékař u společnosti Lloyd na parníku Talien. S touto společností navštívil Jižní Austrálii a Indii. V roce 1890 byl lékařem u Nizozemsko-americké společnosti pro paroplavbu, se kterou navštívil Jižní Ameriku. V 90. letech žádal též o místo lékaře při francouzské expedici na Madagaskar. Jedno z jeho přání bylo pracovat jako lázeňský lékař. To se mu splnilo v roce 1896, kdy dostal na sezónu místo lázeňského lékaře v chorvatských lázních Sutinsko. V Netolicích byl členem

mnoha spolků a zapojoval se do politického a spolkového života. Mezi jeho záliby patřila především myslivost. Stanislav se nikdy neoženil a zemřel v květnu roku 1907.⁷⁴

3.2.3 Arch. Jaromír Kudrna

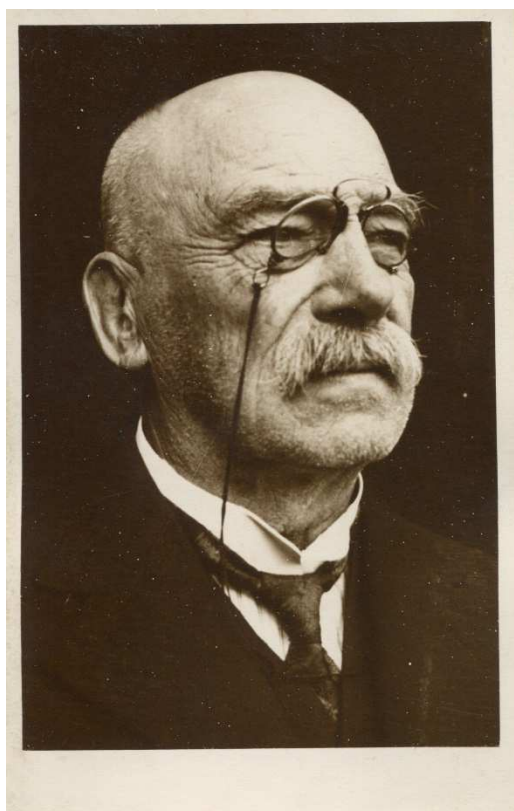
*Obrázek 5: Jaromír Kudrna se svou ženou Emílií roz. Neyburskou.
Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.*

Arch. Jaromír Kudrna, další ze synů Josefa Kudrny se narodil v roce 1851. V letech 1872 – 1874 studoval na České technice v Praze, studium architektury a stavitelství dokončil ve Vídni. Byl architekt při Městském úřadě v Praze, později pracoval jako stavitel v Netolicích. Vypracovával stavební plány a podílel se na výstavbě některých domů v Netolicích. Projektovat mimo jiné budovy obecné i měšťanské školy v Netolicích. Oženil se s Emilií Neyburskou a měli dva syny Jaromíra a Otakara. Zemřel v roce 1924.⁷⁵

⁷⁴ HOLÁ, M. *Kudrna Stanislav, MUDr. 1860 – 1907, inventář*, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 3 - 4.

⁷⁵ KASNEROVÁ, D. *Kudrnové. Sedm výletů do historie rodu*. Netolice: 2013, s. 6.

3.3 JUDr. Otakar Kudrna – dětství a studium

Obrázek 6: JUDr. Otakar Kudrna.

Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

JUDr. Otakar Kudrna se narodil 24. května 1853 jako třetí syn rodičům MUDr. Josefovi Kudrnovi a Terezii Kudrnové, rozené Langové. Otec MUDr. Josef Kudrna, praktický lékař v Netolicích, přítel Máchův, měl pověst dobrodince a člověka s mimořádným kulturním rozhledem.⁷⁶ Někteří badatelé ho řadili mezi národní buditele.⁷⁷ Spolu se třemi sourozenci bydleli v domě čp. 248 na dnešním Mírovém náměstí v Netolicích. Od roku 1892, kdy zemřel MUDr. Josef Kudrna, bydlela v domě ovdovělá Terezie Kudrnová se syny. Později vlastnil dům JUDr. Otakar Kudrna, který zde žil až do své smrti roku 1940. V dnešní době sídlí v tomto domě Muzeum JUDr. Otakara Kudrny.⁷⁸

⁷⁶ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 4.

⁷⁷ Podřipský kraj: vlastivědný sborník krajinského musea v Kralupech n. Vlt. V Kralupech n. Vlt.: Společnost krajinského musea, 1936, ročník 3, číslo 1, s. 7.

⁷⁸ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 4.

3.3.1 Základní a střední škola

V době, kdy Otakar započal školní docházku, platil na území celé rakouské monarchie Všeobecný školní řád z roku 1774, který zavedl povinnou šestiletou školní docházku. Školský systém se dělil na školy triviální, hlavní, normální, gymnázia a univerzity.⁷⁹ Otakar začal chodit do triviální školy v Netolicích roku 1858. Zde se učil hlavně katechismus, čtení, psaní a počítání. Hlavní vyučovací jazyk byla čeština. Od roku 1862 nastoupil na hlavní školu do Písku. Hlavní školy byly zřizovány v krajských městech. Kromě základních předmětů se zde vyučovala i latina, dějepis, zeměpis a přírodověda. Na hlavních školách se již neučilo v češtině, ale ústředním vyučovacím jazykem byla němčina.

Na gymnáziích mohli studovat pouze žáci, kteří ukončili hlavní školu. Otakar nastoupil nejprve v roce 1863 na gymnázium v Písku. Hned v roce 1864 přestoupil na gymnázium do Jindřichova Hradce. Ani v Jindřichově Hradci Otakar nepobyl dlouho, protože už v roce 1865 začal studovat na gymnáziu ve Wiener Neustadt. Otakar byl velmi dobrý student. Zde gymnaziální vzdělání dokončil a v roce 1871 úspěšně maturoval.⁸⁰ Délka studia na gymnáziu byla osm let. Tato doba se ještě dělila na dva stupně po čtyřech letech. Protože chtěl Otakar studovat na univerzitě, musel absolvovat oba dva stupně.⁸¹ Z archivních materiálů se dochovaly Otakarovy poznámky z gymnaziálních studií z různých předmětů, jako z latiny, řečtiny, němčiny, matematiky nebo z přírodních věd.⁸²

3.3.2 Studium na právnické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze

V roce 1871 zahájil Otakar studium na právnické fakultě Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze.⁸³ Studium trvalo čtyři roky. Výuka se dělila do

⁷⁹ VOJÁČEK, L. SCHELLE, K. KNOLL, V. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, str. 213 - 214.

⁸⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/A/5-10, karton 1.

⁸¹ VALIŠOVÁ, A. KASÍKOVÁ, H a kol. *Pedagogika pro učitele - Školský systém v českých zemích*. 1 vyd. Praha, Grada Publishing, a.s., 2007, s. 72.

⁸² Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/B/1-2, karton 1.

⁸³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/A/11, karton 1.

tří bloků, jednalo se o blok historický, judiciální a státovědní. Každý blok se zakončoval státní zkouškou.⁸⁴

Otakarovy vlastní záznamy z přednášek na právnické fakultě obsahovaly zápisy z předmětů, které měl nazvané takto: římské právo, církevní právo, mezinárodní právo, manželské právo, římské dědické právo, římský civilní proces, soudní lékařství a lékařská policie, německé soukromé právo, filozofie práva, trestní právo a trestní řád, rakouské občanské právo, rakouské dědické právo, všeobecné státní právo a rakouské státní právo, horní právo, důchodkový zákon trestní, finanční zákony, rodinné právo, směnečné právo, správa, správní právo, civilní proces, genealogie, instituce římského práva, o příslušnosti soudní, politická ekonomie, finanční věda, statistika Rakousko-uherské monarchie, všeobecné státní právo a správní právo.⁸⁵

Doktorát, který se uděloval po úspěšném složení rigorózních zkoušek, byl povinný pouze pro kandidáty advokacie. Pro absolventy, kteří chtěli pracovat ve státní správě nebo justici, nebylo složení doktorských zkoušek povinností. Od roku 1848 se začínalo přednášet na univerzitě v češtině. Postupně však byla výuka v češtině potlačena a znovu obnovena byla až po roce 1860. V době, kdy studoval Otakar Kudrna, se již několik předmětů vyučovalo v českém jazyce a český jazyk se velice rychle začal prosazovat. Jeden z nejvýznamnějších profesorů té doby byl profesor občanského práva Antonín rytíř Randa, který byl zároveň i politik. Další z významných profesorů tehdejší doby byl Josef Slavíček. Ten přednášel v českém jazyce trestní právo.⁸⁶

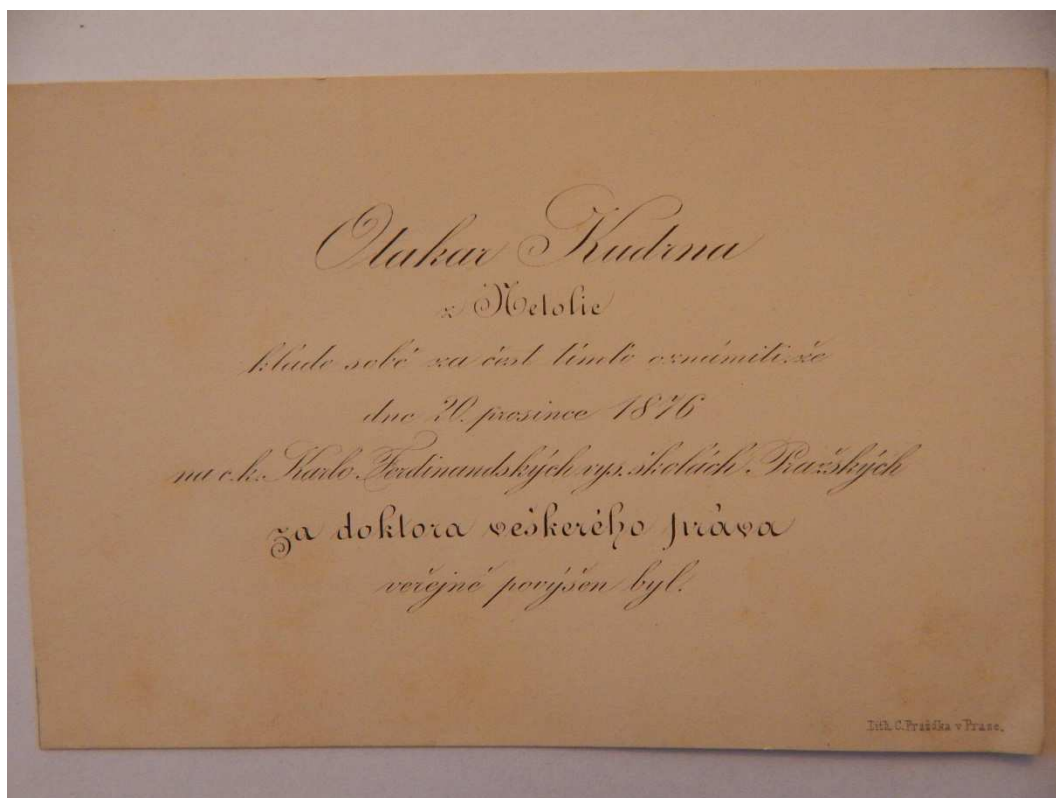
Státní zkoušky absolvoval Otakar Kudrna v roce 1876. Promován za doktora veškerého práva byl 20. prosince 1876.⁸⁷

⁸⁴ KUKLÍK, J. a kol. *Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. The Faculty of Law of Charles University in Prague*. Praha: Havlíček Brain Team, 2008, s. 18 – 20.

⁸⁵ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/A/5-10, karton 1.

⁸⁶ KUKLÍK, J. a kol. *Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze. The Faculty of Law of Charles University in Prague*. Praha: Havlíček Brain Team, 2008, s. 18 – 20.

⁸⁷ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/A/12, karton 1.

Obrázek 7: Oznámení o promoci.

Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

3.3.3 Advokátní koncipienství 1876 – 1883

Po úspěšném studiu působil JUDr. Otakar Kudrna jako praktikant u různých advokátů a připravoval se na advokátní zkoušky a vlastní advokátní praxi. Jako advokátní koncipient působil v několika pražských advokátních kancelářích. Od 1. června roku 1876 do 20. ledna 1877 koncipoval Otakar u JUDr. Jana Vaníčka v Praze. Poté vykonával praxi u zemského soudu a obchodního soudu v Praze. Od 19. března 1878 do 1. září 1879 působil jako kandidát advokacie v kanceláři pražského advokáta JUDr. Josefa Mildeho. Další praxi získával v kanceláři JUDr. Jana Vaňka, kde působil od 1. září 1879 do 1. června 1880. Poslední léta advokátní praxe vykonával v kanceláři JUDr. Jakuba Škardy. Zde Otakar Kudrna působil od 1. června 1880 až do 6. ledna 1883.⁸⁸

⁸⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/1-5, karton 41.

JUDr. Jakub Škarda se řadil k nejvýznamnějším pražským advokátům, byl nejen právník, ale i politik a poslanec Říšské rady a Českého zemského sněmu.⁸⁹

V lednu 1883 požádal dr. O. Kudrna o složení praktických advokátních zkoušek u Nejvyššího zemského soudu v Praze, které úspěšně vykonal v březnu 1883.⁹⁰

3.4 JUDr. Otakar Kudrna – advokátní praxe

JUDr. Otakar Kudrna se po studiích a koncipientické praxi vrátil do rodných Netolic. Založil si vlastní advokátní kancelář, která byla slavnostně otevřena 17. července 1883. V kanceláři působil až do roku 1935, advokacii tedy v Netolicích provozoval úctyhodných 52 let. Oznámení o otevření nové advokátní kanceláře inzeroval Otakar v Národních listech, v novinách Politika a Česká politika, v časopise Pokrok a v Českých novinách.

V advokátní kanceláři nepůsobil JUDr. Otakar Kudrna sám, ale vždy zaměstnával advokátního koncipienta. Později zaměstnával v kanceláři také zaměstnance jako kancelářskou sílu nebo písaře. Hned při založení kanceláře přicházely Otakarovi nabídky uchazečů o práci v jeho nově zavedené kanceláři. Jednalo se zejména o nabídky kancelářské práce. Z dochovaných materiálů bylo zjištěno, že takto zaměstnával např. Růženu Hlachovou, Václava Lešetického a Eduarda Špačka. Jako advokátní koncipienty zaměstnával například Jana Hansu, Emila Bayerle, Arnošta Řičiště nebo Ludvíka Sychravu. Z rodiny zaměstnával JUDr. Otakar Kudrna svého bratra JUDr. Vladimíra Kudrna, který v kanceláři působil do roku 1929. JUDr. Vladimír Kudrna 10. května roku 1929 zemřel. Dále v kanceláři působil jako advokátní koncipient JUC. Otakar Kudrna. Jednalo se o syna architekta Jaromíra Kudrny, synovce Otakara. Ten působil v Otakarově advokátní kanceláři od roku 1928 do roku 1934.⁹¹

S advokátními koncipienty měl JUDr. Otakar vztah velmi dobrý, v kanceláři zastávali velké množství práce a často ho v kanceláři zastupovali.

⁸⁹ NAVRÁTIL, M. Almanach československých právníků: životopisný slovník čs. právníků, kteří působili v umění, vědě, krásném písemnictví a politice od Karla IV. počínaje až na naše doby: k III. sjezdu čs. právníků v Bratislavě. V Praze, 1930, s. 339 - 340.

⁹⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/6, karton 41.

⁹¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/44, karton 45.

JUDr. Otakar byl pracovně vytížený, protože zastával nejrůznější veřejné funkce nejen ve městě Netolice. Na cestách byl Otakar v neustálém kontaktu se svými koncipienty díky korespondenci. Koncipienti mu v dopisech popisovali, co je nového v jeho rodině, ve městě a v kanceláři. Také se s ním radili o různých advokátních kauzách a ptali se ho na právní rady. Advokátního koncipienta Emila Bayerle JUDr. Otakar z kanceláře propustil kvůli jeho lhostejnosti k práci a nedbalosti. Díky Otakarově pečlivosti se dochovaly jeho záznamy z kanceláře, některé spisy a jiné dokumenty. Všechny listiny si velmi pečlivě uschoval a archivoval.⁹²

Ve své velmi dlouhé advokátní praxi JUDr. Otakar Kudrna zastupoval soukromé osoby. Jednalo se především o soukromé osoby z Netolic a okolních vesnic a měst. Zastupoval také v mnoha kauzách město Netolice. Jednalo se například o stížnost města Netolice a Terezie Kudrnové u Správního soudu ve Vídni ve věci stavby železnice, Spor města Netolice s Josefem Studenovským, cihlářem v Měšicích, o zaplacení mzdy, spor města Netolice s právovárečnický o vedení vody do pivovaru čp. 58, spor Netolic s mlynářem F. Ziegrosserem o přívodu vody k mlýnu z rybníka Mnichu. Město zastupoval také při plánované výstavbě nové nemocnice nebo při povolení ke zřízení městské spořitelny a v mnoha dalších kauzách.⁹³

Jako advokát čelil i několika urážkám na cti. Podával pak proti těmto osobám žaloby. Z dochovaných archiválií bylo zjištěno, že se jednalo například o žaloby na JUDr. B. Nováka v roce 1926, berního oficiála J. Borovanského z Netolic v roce 1910, JUDr. A. Zmeka v roce 1906, Leopolda Koláře v roce 1903 nebo Jana Rosenfeldera v roce 1900.⁹⁴

Velké spory vedl Otakar proti rolníkovi Janu Rieplovi z Chvalovic. Spory souvisely s prodejem horního majetku společnosti Triumph v Netolicích. Otakar byl jako advokát účasten vzniku těžarstva Triumph. Podle tradice dal podnět k výstavbě továrny na výrobu briket obchodník Alfred Häuflein, jehož sestra byla komornou u pruského knížete Hohenloha. Häuflein měl za to, že se v okolí Netolic nachází velké množství lignitu, ze kterého by se mohly vyrábět brikety.

⁹² Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/43, karton 45.

⁹³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/12 - 22, karton 44.

⁹⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/B/55, karton 47.

V rámci tohoto plánu byly v okolí Netolic prováděny zkušební vrty, které údajně dostatečné množství lignitu potvrdily. Otakar Kudrna právně zastupoval Jana Riepla, který převedl v roce 1903 svůj horní majetek na společnost Triumph. Jan Riepl vlastnil hnědouhelné doły Hlavatce-Olšovice. Otakar prý údajně radil Janu Rieplovi, aby svůj majetek prodal Alfredovi Häufleinovi, který měl přesvědčit knížete Hohenloha, aby vynaložil finanční prostředky do vzniku továrny v Netolicích. „*Pozemky těžírstva Triumph byly převedeny na dr. Loewyho z Vídně (resp. knížete), a to za podivných finančních transakcí v neprospěch J. Riepla.*“⁹⁵ Stavět továrnu začala společnost Briketwerke und Braunkohlengruben-Gewerkschaft v Netolicích v roce 1905, dokončena byla již v roce 1906. K zahájení provozu továrny nikdy nedošlo, protože se zjistilo, že v okolí Netolic je lignitu nedostatek.⁹⁶

Deník Moravská orlice v září roku 1906 o osudu továrny informoval takto: „*U Netolic v Čechách, směrem k obci Podeřišti viděti jest celý komplex přímo velkolepých továrních budov. Ale není tam pozorovati žádného ruchu. Obrovský komín, jeden z největších továrních komínů v Čechách, trčí mrtvě k nebesům, nádherné vily v sousedství továrny čekají na úřednictvo, 14 parních kotlů, osm velkých parních lisů, strojní zařízení, rozsáhlé sušírny, skladiště, všechno je hotovo a připraveno – ale všecek náklad na toto veliké zařízení byl vyhozen nadarmo. Měly se zde vyrábět brikety, ale když už vše bylo připraveno, vyšla na jevo zdrcující pravda, že v celém okolí není materialu, z kterého by se daly brikety vyráběti. Celý podnik byl jenom obrovským podvodem, při němž hlavní interesent, pruský kníže Hohenlohe, připraven byl o mnoho millionů. Praví se, že na patnáct millionů je v podniku tom pohřbeno. Celá věc se nyní soudně projednává.*“⁹⁷

⁹⁵ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 4 - 5.

⁹⁶ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 5.

⁹⁷ Moravská orlice. Pohřbily milliony. Vydavatel: František Ulman, 1906, ročník 44, číslo 204, s 11.

3.5 JUDr. Otakar Kudrna – místní dráha netolická

Jako právník se Otakar Kudrna angažoval i při výstavbě lokální železnice. Již na počátku 90. let 19. století vzniklo konsorcium pro výstavbu místní dráhy z Nákří do Netolic. Konsorcium založil JUDr. Otakar Kudrna společně s knížecím schwarzenberským ředitelem v Petrově Dvoře Ferdinandem Riedlem a Josefem Kulišem, který byl berní ve výslužbě. Otakar byl jako starosta a advokát ve funkci předsedy a jezdil na nejdůležitější jednání do Prahy a Vídně. V lednu 1893 bylo vydáno povolení k předběžným pracím. Povolení ke stavbě a provozování místní dráhy bylo uděleno ve Vídni 8. září 1894. Koncesionáři se stali JUDr. Otakar Kudrna, Ferdinand Riedl a Josef Kuliš. Stavba byla realizována a pravidelný provoz na trati byl zahájen v roce 1895. Následně v roce 1898 získalo konsorcium povolení zřídit akciovou společnost, která měla název Místní dráha netolická se sídlem v Praze. Předsedou akciové společnosti byl zvolen na valné hromadě v Praze JUDr. Otakar Kudrna. V roce 1925 byla akciová společnost zrušena a místní dráha zestátněna. Po celou dobu fungování akciové společnosti byl JUDr. Otakar Kudrna předsedou správní rady.⁹⁸

Otakar byl ve 20. letech 20. století členem dalšího konsorcia, a to pro výstavbu místní dráhy Kájov – Chvalšiny – Netolice. Touto svojí usilovnou prací a iniciativou na výstavbě místní dráhy se velmi zasloužil o hospodářský rozvoj města.⁹⁹

3.6 JUDr. Otakar Kudrna – poslanec zemského sněmu

V červenci roku 1889 proběhly řádné volby poslanců do českého zemského sněmu. Do zemského sněmu se volilo podle kuriového sněmu. Poslanec byl zvolen, pokud ho volila absolutní většina voličů. V případě, že by došlo k rovnosti hlasů, rozhodoval los. Voliči, rozdělení do čtyř skupin, volili celkem 236 poslanců. Skupiny se členily na kurii venkovských obcí, skupinu měst, skupinu obchodních a živnostenských komor a kurii velkostatkářskou. Sněm poté

⁹⁸ HOLÁ, M. *Konsorcium pro výstavbu místní dráhy Nákří - Netolice (1870) 1892 -1900 (1925)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice, 2016, s. 3 - 4.

⁹⁹ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 5.

tvořily tři kurie – kurie velkostatkářská, kurie měst, obchodních a živnostenských komor a kurie venkovských obcí.¹⁰⁰

Otakar získal při volbách ze 115 hlasů 61 hlasů, jeho spolukandidát Dr. Brzorád za mladočechy získal 22 hlasů a Haselsteiner, kandidát za liberály, získal 31 hlasů.¹⁰¹ Otakar byl zvolen poslancem zemského sněmu do kurie venkovských obcí. Zastupoval volební okres obcí venkovských Prachatice, Netolice, Volary. Poslancem zemského sněmu byl do roku 1895, funkci zastával tedy jedno volební období, které trvalo šest let. Otakar v českém zemském sněmu nekandidoval za žádnou stranu, byl veden jako nezávislý kandidát. V období první československé republiky byl členem strany Československá národní demokracie.¹⁰²

3.7 JUDr. Otakar Kudrna – starosta města Netolice

Mezi další oblasti, kde se Otakar hojně angažoval, byla obecní samospráva. Otakar zastával pozici starosty dlouhých 29 let. Poprvé byl do funkce starosty zvolen v roce 1889. Jedná se o stejný rok, kdy byl zvolen poslancem českého zemského sněmu.

Dne 1. května 1889 začal Otakar jako starosta města úřadovat.¹⁰³ Slavnostní slib skládal do rukou zástupce okresního zeměpanského úřadu. „*Sliboval, že chce Jeho c.k. Apoštolskému Veličenstvu věrni a Jeho poslušen býti, zákony zachovávat i své povinnosti svědomitě plniti.*“¹⁰⁴

Obecními orgány byly představenstvo, obecní výbor a starosta. Představenstvo obce tvořil starosta a minimálně dva obecní radní. Počet členů obecního výboru se určoval podle počtu voličů v obci. Představenstvo působilo jako výkonný a správní orgán obce. Obecní výbor byl kolegiální orgán, který neměl výkonnou moc, fungoval jako nařizovací, poradní a kontrolní orgán.

¹⁰⁰ VOJÁČEK, L. SCHELLE, K. KNOLL, V. *České právní dějiny*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, str. 269.

¹⁰¹ NAVRÁTIL, M. *Almanach sněmu království Českého (1895 – 1901): s životopisy a podobiznami poslanců*. Praha, 1896, s. 70.

¹⁰² Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/35 - 36, karton 37.

¹⁰³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/1, karton 33.

¹⁰⁴ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 249.

Otakar Kudrna jako starosta zastupoval obec navenek. Dohlížel nad financemi a finančním hospodařením města. Měl právo vykonávat obecní policii a také měl disciplinární pravomoc, která se vztahovala i na zaměstnance obce. Ze své činnosti v oblasti samostatné působnosti byl Otakar jako starosta města odpovědný obci, z činnosti v přenesené působnosti odpovídal vládě.¹⁰⁵ Za případné finanční neshody města neodpovídal starosta, ale obec jako celek. Každoročně vydával obecní výbor stanovisko, že za případné machinace nese odpovědnost obec, ne starosta sám: „*Vaše blahorodí! Výbor obecní v zasedání svém dne 10. ledna 1890 dle protokolu č. 28 odbývaném, usnesl se na tom, že starosta neručí za manipulace při vybírání c. k. daní a eventuální schodek, nýbrž že jde na účet obce.*“¹⁰⁶ Úřad starosty byl funkcí čestnou. Starostovi byly hrazeny pouze hotové výdaje. Všechny orgány obecní samosprávy byly voleny na funkční období tří let.¹⁰⁷

V době, kdy byl Otakar starostou, se netolický magistrát členil na sedm odborů. Rozpis odborů a jejich částí uvádí ve svém odborném článku PhDr. František Kotěšovec:

„*1. Odbor finanční a hospodářský se skládal z těchto částí: I. Pokladní hotovost, II. Daně, III. Přirážky obecní, IV. Poplatky z lihovin, V. Daň ze psů, VI. Poplatek z úředních listin, VII. Taxy za měšťanství, IX. Jistiny a výpůjčky, X. Fondy, XI. Účetní náhrady, XXVII. Služby, XXVIII. Výslužky, XXIX. Kancelář, XXX. Diety, XXXI. Dary a slavnosti, XXXII. Školství.*

2. Odbor hospodářský se členil: XIV. Pozemky (pacht), XVII. Rybníky a potoky, XVIII. Aleje a stromy, XXV. Vodovod, kolna.

3. Odbor policejní měl tyto části: VIII. Kominík a ponocní, XXI. Policie, XXIIa. Lázně, XXII. Hnanectví, XXIII. Chudinství, XXVI. Osvětlení, XXXIII. Vojenství.

4. Odbor lesní zahrnoval: XV. Lesy.

5. Odbor tržní se členil: XIX. Trhy, XX. Váha.

6. Odbor cihelní měl pouze jeden článek: XVI. Cihelna.

¹⁰⁵ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 248 - 250.

¹⁰⁶ Státní okresní archiv Prachatic, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/1, karton 33.

¹⁰⁷ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 249.

7. Odbor stavební zahrnoval: XII. Domy, XIII. Stavby, XXIV. Dlažby a cesty.“¹⁰⁸

Jako starosta se Otakar zasloužil o velmi potřebnou výstavbu nového hřbitova. Dosavadní hřbitov nevyhovoval všem požadavkům, převážně hygienickým. Již v roce 1780 byla zvolena zvláštní komise, která měla na starosti výstavbu hřbitova nového. Situace se však stále neřešila a až v roce 1894 se jí ujal Otakar a přivedl ji ke zdárnému konci. Stavitel nového hřbitova byl Otakarův bratr arch. Jaromír Kudrna.¹⁰⁹

V době, kdy byl Otakar Kudrna starostou, se konaly v Netolicích velkolepé oslavy 60. výročí vlády Františka Josefa I. Oslavy probíhaly od 1. do 2. prosince roku 1908. První den večer bylo město slavnostně osvětleno a poté probíhalo čepobití. Druhý den dopoledne se na radnici v městském sále sešli zástupci státních a autonomních úřadů, spolků a korporací. V devět hodin byla sloužena slavnostní bohoslužba v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Poté probíhaly v městském sále proslovy. „*Po návratu do městského sálu krátce promluvil starosta JUDr. Otakar Kudrna. Slavnost začala proslovem a hymnou. Krátké pojednání Bože císaře a krále přednesl Jaromír Kudrna. Zhodnocení období Šedesát let provedla M. Šanderová. Poté zazněla dvojhlasná píseň Zvoňte zvony v říši celé! Poté úvahu Šedesát let přednesla Františka Čížková. Dále byla zazpívána dvojhlasá píseň Velká je ta naše říše. Václav Plojhar pronesl pojednání Hold Čecha, poté následovala Školní hymna skladatele Jana Piňhy. Báseň Odešad hlahol recitoval František Špiroch, Marie Steinocherová přednesla úvahu Při dětské hymně. Poté následovala trojhlasná píseň Náš Císař Pán, pojednání M. Pánkové Ty králi náš a Pane! Poté pojednání Kraj miloučský, které pronesl Stanislav Neuburský. Program zakončila dvojhlasná píseň Kde domov můj.*“¹¹⁰ Na náměstí souběžně probíhal promenádní koncert a během celé oslavy byly netolické domy ozdobeny prapory.¹¹¹

¹⁰⁸ KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, č. 4, 2018, s. 8 - 9.

¹⁰⁹ Hlasy ze Šumavy. Z Netolic. Strakonice: nakladatelství Josef Dvořák, 1894, ročník 10, číslo 13, s. 3.

¹¹⁰ KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, č. 4, 2018, s. 9.

¹¹¹ KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, č. 4, 2018, s. 9.

V listopadu roku 1910 byla podána žádost od 240 občanů Netolic o jmenování JUDr. Otakara Kudrny čestným měšťanem. Na počest Otakara Kudrny byly v roce 1914 pořádány velké oslavy k 25. letům jeho starostování. V rámci těchto oslav byl Otakar jmenován čestným občanem města Netolice.¹¹²

Ve funkci starosty byl Otakar Kudrna až do roku 1918. Rozhodnutí ukončit svoji pozici starosty se rozhodl pod vlivem událostí z října roku 1918.¹¹³ V týdeníku Otavan, který vycházel v jižních Čechách jako regionální periodikum, byla zaznamenána rezignace Otakara Kudrny z funkce purkmistra takto: *„Když starosta města Dr. Ot. Kudrna odpíral přikročiti ku zřízení Okr. Nár. výboru, zvolil si lid shromážděný na táboru lidu 3. listopadu Nár. výbor sám. Předsedou jeho jest Jos. Michálek, jeho náměstkem V. Podlaha a jednatelem JUC. J. Hansa. Po tomto táboru lidu resignovali na svůj úřad téměř všichni členové obec. zastupitelstva a měst. rady, o čemž podána zpráva Nár. výboru do Prahy. Dne 10. listopadu konán za účasti 4000 posluchačů, kteří dostavili se hlavně také z okolí, na náměstí tábor lidu, na němž pronesl rázovitou řeč JUC. Hansa. Podniknutá sbírka na pozůstalé po legionářích vynesla 2885 K. Téhož dne odebrala se k starostovi města deputace odstoupivších členů městské rady a obecního zastupitelstva a vyzvala jej, aby se úřadu vzdal. Dr. Otakar Kudrna vida, že nic jiného nezbývá, vyhověl výzvě. Deputace poděkovala, že uznává všechno, co jako starosta městu udělal dobrého.“*¹¹⁴ Otakar se jako starosta města zasloužil o velký hospodářský a kulturní rozkvět města.

¹¹² Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/5, karton 34.

¹¹³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/1, karton 33.

¹¹⁴ Otavan. Týdeník pro zábavu, poučení, zájmy politické, obecné a spolkové. Z Netolic. Písek: Václav Šimek, 1918, ročník 3(38), číslo 5 - 7, s. 85.

Obrázek 8: Pozvánka na slavnost k 25 letům starostování JUDr. Otakara Kudrny.
Zdroj: Státní okresní archiv Prachatic, fond Kudrna Otakar.

3.8 JUDr. Otakar Kudrna – okresní samospráva

JUDr. Otakar Kudrna byl aktivní nejen v obecní samosprávě, ale také v rámci samosprávy okresní. Okresní samospráva měla povahu územní korporace podobně jako obce a byla zastupována okresním starostou, okresním výborem a okresním zastupitelstvem. Okresní zastupitelstvo volilo okresního starostu. Volba starosty musela být potvrzena císařem. Okresní výbor se skládal ze starosty a šesti členů, byl výkonným orgánem zastupitelstva. Starosta i okresní výbor zastupovali okres navenek.¹¹⁵

V prosinci roku 1887 byl Otakar zvolen členem okresního zastupitelstva a v roce 1888 byl zvolen členem okresního výboru v Netolicích. V roce 1917 byl

¹¹⁵ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 252.

Otakar jmenován náměstkem okresního starosty. V této funkci vystřídal Jana Buchnera knížecího schwarzenberského ředitele v Petrově Dvoře.

V červnu roku 1915 se konaly oslavy padesátiletého trvání okresního zastupitelstva. Na schůzi zastupitelstva byla přednesena výroční zpráva z padesátileté činnosti zastupitelstva. Výroční zpráva obsahovala nejprve shrnutí vývoje vzniku okresní samosprávy. Poté připomíná první schůzi okresního zastupitelstva, která se konala 16. listopadu 1865. Jako první okresní starosta byl zvolen otec Otakara Kudrny MUDr. Josef Kudrna, který úřad starosty zastával po dvě funkční období, a to do července roku 1871. Po Josefu Kudrnovi zastávali funkci okresního starosty Arnošt Gregor, poštovník a majitel realit ve Lhenicích, do roku 1873, Matěj Kilcher, obchodník a majitel realit v Netolicích v roce 1873, Petr Fučík, majitel usedlosti v Žernovicích, do roku 1880. Následně byl znovu zvolen MUDr. Josef Kudrna, který úřadoval do roku 1884. Toho vystřídal do roku 1893 J. kníže Adolf ze Schwarzenbergu, Václav Dvořák, majitel usedlosti v Podeřišti, do roku 1914, Jan Buchner, ředitel panství v Petrově Dvoře, do roku 1915 a jako poslední byl okresním starostou Jan Slavík. Dále se ve výroční zprávě shrnuje činnost zastupitelstva v oblasti financí, veřejných komunikací, zemědělství, veřejného zdravotnictví, chudinství, veřejné bezpečnosti, okresní hospodářské záložny a úřednictva.¹¹⁶

Po vzniku samostatného Československa byl Otakar členem okresní správní komise v Netolicích. Po vstoupení platnosti zákona o organizaci politické správy byl Otakar od roku 1928 členem likvidační komise bývalé okresní správní komise.¹¹⁷

Na okresní úrovni působil Otakar i v dalších komisích. Byl členem představenstva v okresní školní radě v Netolicích a předseda místní školní rady v Netolicích. Dále působil v okresní nemocenské pokladně. Od roku 1917 byl členem okresní hospodářské rady pro politický okres prachatický. V roce 1923 byl jmenován předsedou zemského správního výboru v Praze disciplinárním zástupcem při disciplinární komisi pro definitivní zřízence a cestáře okresu

¹¹⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/22-26, karton 35.

¹¹⁷ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 5.

Netolického. V roce 1924 byl jmenován okresní správní komisí za vrchního rozsudí při smluvčím soudě pro honitby.¹¹⁸

Obrázek 9: Okresní správní komise v roce 1928. JUDr. Otakar Kudrna spodní řada třetí zleva. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

3.9 JUDr. Otakar Kudrna – spolková činnost

Spolková činnost se nejvíce rozvíjela v druhé polovině 19. století a v první polovině 20. století. Jako mnoho dalších významných osobností a advokátů se i Otakar věnoval spolkové činnosti.

Již v době, kdy studoval, byl členem Právnické jednoty, Měšťanské besedy v Praze nebo Akademického čtenářského spolku. Dále pak patřil do Společnosti Národopisného muzea v Praze, Ústřední hospodářské společnosti pro Království české, Klubu českých filatelistů, Krasoumné jednoty pro Čechy nebo do Národopisné společnosti československé. Od roku 1905 byl členem Spolku pro Ochranu honby a chovu psů v království Českém a od roku 1920 byl člen Československého zemědělského Musea v Praze. Otakar spolupracoval také s Ústřední maticí školskou.

¹¹⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/22-34, karton 35 - 37.

Otakar Kudrna byl členem také mnoha regionálních a místních spolků v Netolicích. Byl aktivním členem Národní jednoty pošumavské. Působil i ve spolku na podporu propuštěných trestanců pro obvod Krajského soudu v Písku. Dále vlastnil členské průkazy Bruslařského a zábavného spolku v Netolicích, Čtenářského a zábavného spolku Beseda v Netolicích, Střeleckého spolku v Netolicích a dalších zábavných spolků jako např. Žabáckého společenstva a Společnosti u Plammingerů.¹¹⁹ Dále se Otakar také angažoval ve Spolku vojínů a úředníků v Netolicích, který vznikl v roce 1887. V roce 1894 působil ve funkci starosty tohoto spolku.¹²⁰

Mnoho těchto spolků Otakar finančně sponzoroval. Sponzoroval např. Sbor dobrovolných hasičů Netolice nebo Spolek katolických tovaryšů. Podpora spočívala také v zasílání různých dobrovolných příspěvků.¹²¹ *„O Kudrnově charitativní činnosti svědčí i velkolepý dar, který v částce 10. 000 K při zasedání netolického úřadu dne 14. září 1910 poskytl na prospěšné a dobročinné účely. Z těchto prostředků byl zřízen Jubilejní fond na všeobecně prospěšné a dobročinné účely.“*¹²²

Otakar byl aktivní také v různých hospodářských spolecích a finančních ústavech, kde se účastnil často mimo jiné valných hromad. Šlo například o Občanskou záložnu, Okresní hospodářskou záložnu, Záložní a úvěrní spolek, Politicko-hospodářský spolek nebo Spořitelnu města Netolice.¹²³

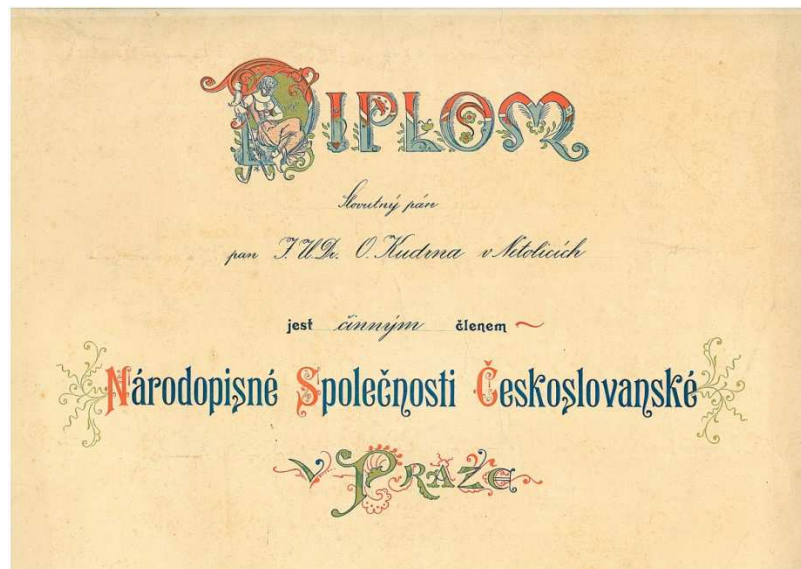
¹¹⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/59-68, karton 40 - 41.

¹²⁰ KOTĚŠOVEC, F. Spolek vojínů a úředníků v Netolicích v letech 1887 – 1895, Zlatá stezka, 2005 – 2006, ročník 12 - 13, s. 307 - 314.

¹²¹ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 5.

¹²² KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, č. 4, 2018, s. 9.

¹²³ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. IV/A/46-54, karton 39 - 40.

Obrázek 10: Diplom Národopisné společnosti československé.

Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrna v Netolicích.

3.10 JUDr. Otakar Kudrna – sběratel a mecenáš

Otakar byl velký milovník historie a starožitností. Ve svém okolí byl znám jako vášnivý sběratel starožitností, národopisných památek a různých sběratelských předmětů.

3.10.1 Národopisná výstava a vznik městského muzea

V roce 1893 byl Otakar jeden z hlavních organizátorů národopisné výstavy v Netolicích. Výstava se konala 13. července až 22. srpna a byla instalována v místní chlapecké škole. Výstavu zahájil člen hlavního výboru Dr. Vilém Kurz. Poté byl přednesen proslov, který pro zahájení výstavy sepsal profesor Adolf Heyduk.¹²⁴ Výstava se konala pro okresy netolický, prachatický, hlubocký, vltavotýnský, českobudějovický a třeboňský. Počet vystavovaných předmětů přesáhl 1300 exponátů. Vystavované předměty byly z různých oborů. Na výstavě byly představeny například lidové výšivky a kroje, prapory, cechovní listiny a pečete, sbírka knih, holí a dýmek, zbraní, sbírka obrazů, mincí, speciální sbírka pohlednic, lidový nábytek a mnoho dalšího. Lidé navštěvovali výstavu i ze

¹²⁴ Český lid: sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku. Praha: František Šimáček, 1894, roč. 3, s. 153.

vzdálenějších měst, jako například z Plzně nebo Domažlic. Výstavu navštívili také spisovatelé Julius Zeyer, František Herites, Adolf Heyduk a notář a spisovatel JUDr. Otakar Mokry.¹²⁵ O úspěšnosti netolické národopisné výstavy se psalo i ve sborníku Český lid z roku 1894: „Zdařilo se získati tolik materiálu, že málokterá z dosud konaných výstavek v Čechách se výstavě netolické může rovnati.“¹²⁶

Od roku 1903 zahájil Otakar sběr hmotných památek pro plánované městské muzeum. V dubnu roku 1904 předložila rada města návrh na zřízení městského muzea a postupně se začalo s přípravnými pracemi. Muzeum se nacházelo v prostorách prvního patra radnice. Otevření muzea veřejnosti probíhalo 12. dubna v roce 1913.¹²⁷ Činnost muzea byla omezena během první světové války. Po roce 1918 se činnost muzea začala znovu rozvíjet. Muzeum se stále nacházelo ve dvou místnostech na radnici. Zpočátku městské muzeum spravoval lékárník František Kraus a ředitel školy Rudolf Hampl. Následně v roce 1926 spravovali muzeum učitelé Ludvík Kohout a František Řezanka. Otakar Kudrna se ujal správy muzea v roce 1928 a ve funkci byl až do roku 1936. Nástupce Otakara byl učitel Adolf Černý, který sepsal sbírky muzea do inventárních knih.¹²⁸

3.10.2 Soukromé sbírky

Otakar měl své sbírky uloženy ve svém domě na náměstí. Podle pamětníků jeho sbírky byly uloženy v celém domě od sklepa až po půdu. Svě přátelé a známé osobně prováděl svým muzeem. Prý velmi rád vzpomínal na to, že jeho sbírky navštívil i Julius Zeyer.

V Národních listech v roce 1939 vyšel o Otakarově vzácné sbírce článek s názvem Neoficiální prácheňské museum v Netolicích. Článek je velmi zajímavý, proto stojí za to, ho zde uvést celý:

¹²⁵ LIŠČÁKOVÁ, D. *Historie muzea*. [online]. [cit. 2019 02 10]. Dostupné z <http://www.muzeumnetolice.cz/muzeum/historie-muzea/>.

¹²⁶ Český lid: sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku. Praha: František Šimáček, 1894, roč. 3, s. 153.

¹²⁷ KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, 2018, č. 4, s. 9.

¹²⁸ LIŠČÁKOVÁ, D. *Historie muzea*. [online]. [cit. 2019 02 10]. Dostupné z <http://www.muzeumnetolice.cz/muzeum/historie-muzea/>.

„Na netolickém náměstí, ve starém kamenném domě s podloubím, postaveném pány z Rožmberka v 16. století, shromáždil nynější majitel JUDr. Otakar Kudrna pravé poklady v oboru folkloristickém a národopisném.

Jsou zde vzácné archivní památky z Netolic a Prácheňska. V truhlách a skříních, jež jsou samy o sobě vynikajícími ukázkami lidového umění, jsou uloženy národní kroje a výšivky. Folkloristická sbírka Kudrnova je největší v jižních Čechách, neboť je v ní na 60 000 pohlednic. Soubor netolických lidových krojů a výšivek je bohatší než Národopisného musea v Praze. Kudrnovy speciální sbírky jsou rovněž z našich největších. Za zmínku stojí zajímavá kolekce pokrývek na hlavu všech časů a generací, až po nejmodernější, množství cylindrů atd. Výsledky práce celých rodinných generací, doplňuje a třídí dnes 86letý muž s nevšedním zájmem, podloženým hlubokými a obsáhlými znalostmi.

Dr. Kudrna, známý kulturní pracovník, bývalý netolický starosta, kdysi jeden ze sloupů státoprávně-pokrokové strany, člen patricijské měšťanské rodiny, z níž vyšli významní kulturní pracovníci, je vynikajícím zjevem jihočeského regionalismu. Vzácným pramenem je Kudrnův rukopis: ‚Soupis osudů a dějin všech usedlostí v netolickém soudním okrese‘. Soupis je celoživotním dílem dr. Kudrny, provedeném na základě pozemkových knih, tereziánských a josefínských katastrů se zajímavými podrobnostmi. Neméně cenné jsou jeho ‚Dějiny města Netolic‘, zpracované na základě důkladného archivního bádání svého i svých předků.

Netolice se řadí k našim nestarším městům a odvozují svůj původ od staročeského kmene Netoliců. Oba Kudrnovy rukopisy čekají na své vydání a budou nesporně z nejzávažnějších přínosů české regionální literatury.

V knihovně dr. Kudrny jsou vzácná díla z probuzenecké literatury, všechny ročníky ‚Časopisu českého musea‘ od roku 1827. Dobrovského slovník z roku 1823 a slovník Jungmannův. Pečlivě svázané jsou zde všechny ročníky ‚Národních Listů‘, ode dne jich zrodu. Jsou zde také nejstarší výtisky českých novin a Benátská bible, vydaná v roce 1506 s barevnými ilustracemi.

Pýchou majitele je kolorovaná kresba Karlštejna, zhotovená Karlem Hynkem Máchou, dar básníkův otci dr. Kudrny, s nímž studoval na pražské

právnícké fakultě.¹²⁹ Po otci podědil dr. Kudrna také první výtisky Máchových básní, nesoucích věnování, psané rukou básníkovou a knihy a dopisy Josefa Kajetána Tyla. S oběma poutalo Kudrnova otce věrné přátelství a o obou otec dětem často vyprávěl. Dr. Kudrna si ještě dnes nemůže odpustit, že se nikdy otce nezeptal, jak vypadal K. H. Mácha. Jediná otázka a všechny dnešní dohady o básníkově podobě by byly bezpředmětné.

V starobylém domě, za těžkými domovními veřejemi, jenž po staletí stráží v kameni vytesané pěticípé růže, zachraňuje dr. Kudrna od zkázy nesmírné kulturní statky. Jen zřídka kdy a na dobré doporučení dovolí nezasvěcenci nahlédnout do svých pokladů. Je třeba, aby do jeho nenáročného ústraní zaletělo uznání veřejnosti za jeho práci pro národ a rodný kraj.¹³⁰

3.10.3 Vznik muzea JUDr. Otakara Kudrny

Otakar se rozhodl, že uchová své cenné sbírky i pro budoucí generace a ve své poslední vůli stanovil, aby byla zřízena Nadace Netolického muzea JUDr. Otakara Kudrny. Nadaci odkázal Otakar nejen všechny své sbírky, ale také svůj dům na náměstí čp. 248, všechny své pozemky, polnosti a ostatní jmění. Muzeum spravovalo podle přání Otakara zvláštní kuratorium, které se skládalo ze zástupců rodiny Kudrnů, synovců JUDr. Otakar Kudrny Otakara a Jaromíra Kudrny, zástupců města Netolice a některých úřadů. Člen kuratoria byl i učitel Adolf Černý.¹³¹

„Vzácným tímto a vpravdě i jedinečným odkazem získávají Netolice jedno z nejcennějších, největších a finančně nejzabezpečenějších muzeí, jaké si jen v našich poměrech možno představit.“¹³²

O zachování vzácných sbírek se zasloužili JUDr. Otakar Kudrna mladší, Jaromír Kudrna, odborný učitel Adolf Černý a další členové kuratoria a správci muzea. V roce 1947 byla obě muzea sloučena.

¹²⁹ V citovaném článku je chyba. Josef Kudrna nestudoval s K. H. Máchou právníckou fakultu, nýbrž studoval fakultu lékařskou.

¹³⁰ Národní listy. Neoficiální prácheňské museum v Netolicích. Praha: Julius Grégr, 1939, ročník 79, číslo 264, s. 3.

¹³¹ LIŠČÁKOVÁ, D. *Historie muzea*. [online]. [cit. 2019 02 10]. Dostupné z <http://www.muzeumnetolice.cz/muzeum/historie-muzea/>.

¹³² Lidové noviny. Město vzácného mecenáše. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 194, ročník 50, číslo 403, s. 3.

Dnes je zřizovatelem Muzea JUDr. Otakara Kudrny město Netolice. Jedna část stálé expozice muzea se věnuje významným osobnostem z rodu Kudrnů a zakladateli muzea JUDr. Otakaru Kudrnovi.¹³³

Otakar Kudrna se zasloužil nejen o vznik a rozvoj muzea, ale také o městský archiv. Městský archiv řídil a pořádal již v době, kdy byl starostou. Když v roce 1918 odstupoval z úřadu starosty, měl přání nadále na radnici archiv pořádat, což mu bylo umožněno.¹³⁴

3.11 JUDr. Otakar Kudrna – regionální historik

Otakarův zájem o historii se neprojevoval pouze ve sběru hmotných památek a prací v městském archivu, ale také v zájmu o historii celého regionu.

Otakar vlastnil velikou sbírku fotografií, která obsahovala fotografie všech obcí netolického soudního okresu. Přes dlouhých třicet let Otakar shromažďoval podklady a informace k dějinám města Netolice a celého okolí. Informace získával z archivů a jiných kulturních institucí. Postupně shromažďoval různé opisy archiválií či výpisy z nich, některé archiválie si zapůjčoval i do Netolic. Podrobně studoval pozemkové knihy již z dob tereziánských a josefínských katastrů. Výsledkem této pilné a podrobné práce s prameny je rozsáhlé dílo Dějiny města Netolice a okolí, které se dělí na sedm dílů.¹³⁵

„Tato Kudrnova práce je svým rozsahem i obsahovým záběrem dosud nejpodrobnějším zpracováním dějin města Netolice, pro starší období líčí i historii širšího území jižních Čech, dále pak panství, obcí a celého okresu netolického. Na svém díle O. Kudrna pracoval několik desetiletí a shromáždil úctyhodný pramenný materiál. Dochovalo se třináct kartonů poznámek, výpisů a opisů z archivu města Netolice, z pozemkových knih i z archiválií uložených

¹³³ LIŠČÁKOVÁ, D. *Historie muzea*. [online]. [cit. 2019 02 10]. Dostupné z <http://www.muzeumnetolice.cz/muzeum/historie-muzea/>.

¹³⁴ Holá, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 6.

¹³⁵ Lidové noviny. Město vzácného mecenáše. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 194, ročník 50, číslo 403, s 3.

tehdy na pracovištích schwarzenberských archivů v Českém Krumlově, v Třeboni a na Kratochvíli.“¹³⁶

Otakar sepisoval také osudy a dějiny všech selských usedlostí na Netolicku. Dějiny sepisoval i ve smyslu národopisném a místopisném. Na soupisu těchto děl pracoval převážně ve 20. a 30. letech 20. století.

Dějiny města Netolice ani dějiny jednotlivých vsí nikdy nebyly vydány, pro regionální badatele je však Otakarova práce velikým přínosem.¹³⁷

3.12 JUDr. Otakar Kudrna – náruživý cestovatel

JUDr. O. Kudrna byl také náruživý cestovatel, cestoval jak po Čechách, tak také po celém světě.

V roce 1899 podnikl rovnou dvě zahraniční cesty. První jeho cesta směřovala do Švýcarska. Při druhé cestě navštívil Bosnu. V roce 1890 navštívil světovou výstavu v Paříži, zájezd pořádal obchodní spolek Merkur v Praze. V dalších letech pak navštívil Itálii, Francii, Rakousko, Anglii, Dánsko nebo Polsko. Do Vídně cestoval velmi často. Otakar absolvoval také obvyklou pouť Jihočechů do Mariazell. Mezi nejvzdálenější destinace, které navštívil, patří Egypt a Palestina či severní Afrika. Otakar cestoval například se Slovanskou cestovní kanceláří O. Doležala z Prahy nebo s cestovní kanceláří a směnárnou Zdeněk Šulc a spol. Některé cesty podnikal i s československou cestovní a dopravní kanceláří Čedok. Ze zahraničních cest si velice rád přivážel různé starožitnosti a sběratelské předměty.

Otakar procestoval také celé Česko. Navštívil například Liberec, Opavu, Mladou Boleslav, Jičín, Turnov, Nymburk, Kolín, Roudnici nad Labem, Vysoké Mýto, Uherské Hradiště a mnoho dalších českých měst. V roce 1912 se zúčastnil VI. všesokolského sletu v Praze. Na dovolenou jezdil do Krkonoš, Orlických hor a Krušných hor. Pravidelně navštěvoval lázně Karlovy Vary. Během lázeňských pobytů podnikal výlety do okolí, například do Mariánských Lázní nebo na hrad

¹³⁶ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 9.

¹³⁷ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s. 6.

Loket. Otakar rád chodil také na výlety do okolí Netolic a na Šumavu. Tyto časté výlety podnikal také s netolickou a prachatickou honorací.

V roce 1899 byl Otakar na základě vlastní přihlášky přijat za člena Klubu českých turistů.¹³⁸

Mezi další Otakarovy záliby patřila myslivost. Pronajal si revír, ve kterém velice často organizoval hony i pro své přátele z Prahy. Přátele také zásoboval zvěřinou.¹³⁹

Obrázek 11: Alžír, 1928. JUDr. Kudrna s bílým šátkem kolem hlavy.

Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

3.13 JUDr. Otakar Kudrna – korespondence

Dle dochované korespondence lze zjistit, že Otakar udržoval styky s mnoha významnými osobnostmi. Dopisoval si jak s místními právníky a honorací Netolicka a Prachaticka, tak s významnými lidmi z celé země. Z korespondence s rodinou se toho mnoho nedochovalo.

¹³⁸ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/D/ 1 - 9, karton 9 - 10.

¹³⁹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. I/C/16, karton 7.

Mezi významné osobnosti, se kterými si Otakar dopisoval, byl například druhorepublikový česko-slovenský ministerský předseda a agrární politik Rudolf Beran. Další významné osobnosti, se kterými si dopisoval, byli například: pražský advokát Vladimír Škarda, politik a diplomat Antonín Kalina, profesor Karlovy Univerzity a historik Josef Vítězslav Šimák. Jisté kontakty měl i s baronem Maxem Wladimirem von Beckem, předlitavským politikem a předsedou vlády v letech 1906 – 1908 a rakouským a českým šlechticem a poslancem Českého zemského sněmu Františkem Antonínem II. z Thunu a Hohenštejna.

Mezi jeho blízké přátele patřil MUDr. Bohumil Růžička, lékař z Českých Budějovic, Otakar Svoboda, okresní hejtman v Prachaticích nebo MUDr. Lukáš Vojtěch, lékař v Prachaticích. Dále udržoval dobré vztahy s Josefem Battistou z Českých Budějovic a s rodinou vrchního lesního rady K. Schindlera z Vídně a Jičína. Mezi jeho přátele patřil také František Herites, významný spisovatel, básník a redaktor. Dopis Františka Heritese Otakaru Kudrnovi k úmrtí jeho bratra Jaromíra:¹⁴⁰

„Milý příteli! Došlo mně dnes úmrtní oznámení tvého bratra, architekta Jaromíra Kudrny. Spěchám, abych projevil Tobě svou upřímnou soustrast, a prosím, abys výraz mé lítosti tlumočil též paní choti zesnulého, jeho druhému bratru a oběma synům. I z naší generace málo nás už zbývá a přece se mně zdá, že ještě nedávno žila generace předcházející, naši otcové. Bratra Jaromíra jsem už řadu let neviděl, mám ho v na paměti i ještě z dob gymnaziálních. Nedávno jsem se Vás na všechny ptal Borovského, to jsme ovšem neměli tušení, že Jaromír je blízko smrti. Buď jemu země lehká tam ve vašich Netolicích, rodný pokojný kraj nechť mu popřeje pokojné odpočínutí. S přátelským pozdravem Tvůj František Herites“¹⁴¹

Otakar byl v kontaktu také se členy vlivného právníckého rodu Mokrých. Jeden z jeho nejbližších přátel byl Theodor Mokrý. Přátelil se i s Antonínem V. Mokrým (1855 – 1925) a s největší pravděpodobností se dobře znal i s notářem a básníkem Otakarem Mokrým (1854 – 1899).

¹⁴⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. II/B/1 1-109, II/B/4-1-5, karton 10 - 11.

¹⁴¹ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. II/B/1-31, karton 10.

3.14 Právnický rod Mokrých – vztah k Netolicím a Otakaru Kudrnovi

O rodině Mokrých pojednává tato práce nejenom kvůli jejich rodovým kořenům v Netolicích, ale také kvůli tomu, že mnoho významných osobností z této rodiny znal Otakar Kudrna osobně a přátelil se s nimi. Kořeny rodiny Mokrých jsou s Netolicemi spjaty již od 16. století. Příslušníci rodu zde nejprve působili jako městští písaři, později provozovali hospodářství a zabývali se řeznictvím. Je tedy zajímavé, že již od 17. století působily vedle sebe rodiny Mokrých a Kudrnů v Netolicích jako řezníci. Poslední řeznický mistr z rodu Mokrých byl Adam Mokrý (1777 – 1870), který měl celkem devět dětí.

Synové Vojtěch a Adam se stali významnými osobnostmi. Msgre. ThDr. Vojtěch Mokrý byl kanovníkem a později generálním vikářem a proboštem českobudějovické Katedrální kapituly. Jeho bratr Antonín vystudoval práva a stal se zakladatelem notářské tradice v rodině Mokrých. Po studiích se vrátil do rodných Netolic a působil zde jako právník magistrátu města Netolice. V roce 1848 byl zvolen poslancem Ústavodárného říšského sněmu. Sněm byl v roce 1849 rozpuštěn a byla vydána tzv. oktrojovaná ústava. V roce 1850 došlo ke zřízení notářských úřadů a Antonín byl ustanoven notářem jak v Netolicích, tak v blízkých Vodňanech. Antonín měl celkem osm dětí a mezi nejznámější patřili Otakar, Theodor a Antonín.¹⁴²

JUDr. Otakar Mokrý se narodil v roce 1854. Vystudoval v Českých Budějovicích gymnázium a poté nastoupil na právnickou fakultu pražské univerzity. V roce 1883 po smrti svého otce přebírá již zavedenou notářskou kancelář ve Vodňanech. Již během studia na gymnáziu se Otakar začal věnovat literární a žurnalistické práci, která ho provází poté celý život. Mezi jeho nejznámější díla patří Povídky a arabesky, Jihočeské melodie, Básně, Na Dívčím kameni, Povídky a drobné kresby, Dumy a legendy, Jasem a šerem. Otakar byl také překladatel z francouzštiny a polštiny. Velice rád cestoval a přátelil se s Františkem Heritesem a Juliem Zeyerem, spolu tvořili tzv. vodňanský trojlístek. Zemřel v roce 1899 po těžké nemoci.

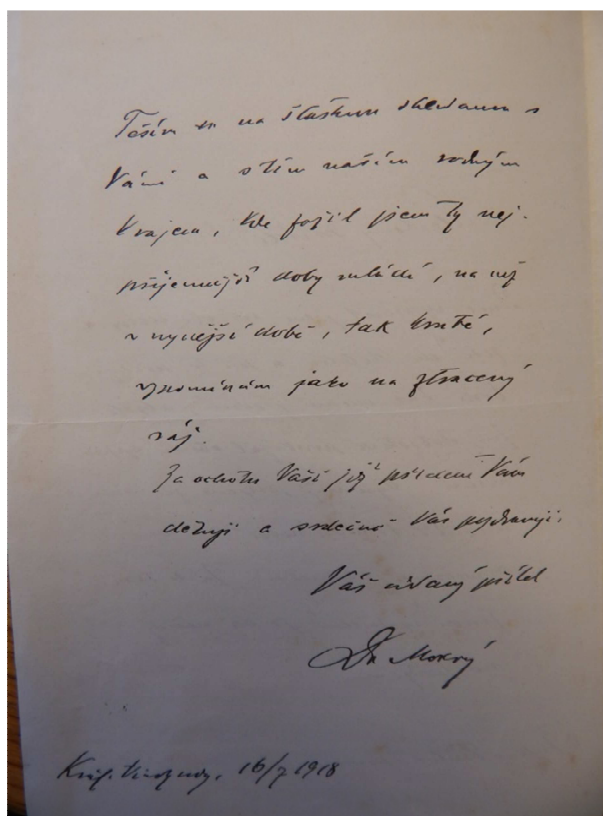
¹⁴² Ad notam. Časopis českého notářství. Kapitoly z dějin českého právnického rodu Mokrých. Praha: Notářská komora ČR, 2017, ročník 23, číslo 6, s. 34 - 35.

JUDr. Antonín V. Mokrý se narodil v roce 1855. Stejně jako jeho bratr Otakar studoval gymnázium v Českých Budějovicích a poté právnickou fakultu, tentokrát vídeňské univerzity. Zpočátku byl Antonín zástupce notáře v Jičíně, později působil jako notář v Hlinsku a v Jilemnici. V roce 1912 byl přeložen na nově zřízené notářství na Královských Vinohradech. Antonín byl jako notář ve své profesi velmi uznávaný a známý. Publikoval jak v českých, tak zahraničních právnických periodikách. Byl členem a později dokonce viceprezidentem pražské notářské komory. Zemřel v roce 1925.¹⁴³

Není pochyb o přátelství Otakara Kudrny a Antonína Mokrého. Dokládá to dopis, který se dochoval v Otakarově pozůstalosti. Lze předpokládat, že se dokonce vzájemně navštěvovali. Antonín Otakarovi v roce 1918 píše: „*Velectěný příteli! Dnes vypravil jsem své dvě dcery a zetě do Netolic a při této příležitosti Vás pěkně prosím, abyste jim dobrotivě poukázal obecní aprovizaci. Syn můj přijede za námi dne 24. t.m., neboť 23. má rigorosium judiciální. Já se svou ženou vystřídám je až někdy na podzim. Těším se na šťastnou shledanou s Vámi a s tím naším dobrým krajem, kde prožil jsem ty nejpříjemnější doby mládí, na něž i v nynější době, vzpomínám jako na ztracený ráj. Za ochotu Vaši již předem Vám děkuji a srdečně Vás pozdravuji, Váš oddaný přítel Dr. Mokrý. Královské Vinohrady 16. 7. 1918*“¹⁴⁴ Antonínův syn (Antonín VI.), o kterém se v dopise píše, je otec nynějšího slavného emeritního soudce Nejvyššího a Vrchního soudu Antonína VII. Mokrého.

¹⁴³ KOTOUS, J. *Kapitoly z dějin českého právnického rodu Mokrých*. Praha: Pasparta Publishing, s.r.o., 2017, s. 63 - 77.

¹⁴⁴ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. II/B/1-56, karton 11.

Obrázek 12: Část dopisu od Antonína Mokrého.

Zdroj: Státní okresní archiv Prachatic, fond Kudrna Otakar.

Ing. Theodor Mokrý, Dr.techn.h.c. se narodil v roce 1857 a je to další bratr Otakara a Antonína. Studoval gymnázium a poté pokračoval ve studiu na Vyšším lesnickém ústavu v Bělé pod Bezdězem. Působil jako lesní úředník na schwarzenberských panstvích. V roce 1891 převzal vedení lesního a rybníčního hospodářství ve Lnářích, kde zavedl celou řadu pokrokových opatření. Jeho vědecké bádání a výzkumy mají obrovský význam. Psal, publikoval a byl členem mnoha spolků, pracoval i jako akademik. Jeho rozhled, pracovitost a odborné znalosti byly obrovské. Vysoká škola zemědělská v Brně mu udělila čestný doktorát technických věd za celoživotní vědeckou, pedagogickou a veřejnou činnost. Theodor zemřel v roce 1945.¹⁴⁵

Byl to velmi blízký přítel Otakara Kudrny, dochovaly se vřelé dopisy, které Theodor Otakarovi psal. Zajímavostí je, že Theodor v jednom dopise žádal Otakara o pomoc při sestavování rodokmenu. Je tedy možné, že Otakar Kudrna se podílel na genealogickém bádání rodu Mokrých. Úryvek z dopisu, který napsal Theodor Otakarovi v roce 1935:

¹⁴⁵ KOTOUS, J. *Kapitoly z dějin českého právníckého rodu Mokrých*. Praha: Pasparta Publishing, s.r.o., 2017, s. 78 - 79.

„Slovutný pane doktore, vzácný a drahý příteli a příznivče můj. Dokončuji dílo “Hospodářství rybníční“, kde v poslední stati uvádím životopisy všech o české rybníkářství zasloužilých mužů, mezi nimi ovšem též našeho znamenitého rodáka Štěpána Netolického... Zajisté, že se těšíte plnému zdraví, což Vám vroucně přeji. Blíží se doba Vaší návštěvy v Karlovarech. Bude Vás doprovázeti mé vřelé vivat sequens. Já letos pořád marodím, těžce snáším úmrtí mé drahé ženy. Píši na stroji, promiňte, mám hrozné bolesti v pravém rameni a od toho písarskou křeč a staré kosti těžko stroji zvykají. Těším se na Vaše laskavé a radostné zprávy a v duchu Vám vroucně ruce tisknu a uctivým poroučením vašemu synovci, starý věrný upřímný přítel a ctitel.“¹⁴⁶

3.15 Okresní soud Netolice

Otakar Kudrna jako místní advokát působil nejčastěji u okresního soudu v Netolicích. Proto je zde uvedena krátká historie tohoto soudu.

Nová soudní organizace byla schválena císařským nařízením, které bylo vydáno v roce 1849. Základ soudní organizace tvořily soudy okresní, obvod jejich působnosti se nazýval soudní okres. Druhou instancí představovaly soudy krajské a třetí vrchní soudy zemské. Vrchol této soudní soustavy představoval nejvyšší soudní a kasační dvůr.¹⁴⁷

Okresní soud v Netolicích zahájil svou činnost 3. června roku 1850 v obvodu krajského soudu Písek. Do územní působnosti okresního soudu v Netolicích spadalo 48 katastrálních obcí s 16 100 obyvateli. Podle příslušnosti k dřívějším dominiím zahrnoval soudní okres tyto obce:

Dominium Český Krumlov: Babice

Dominium Libějovice: Černěves, Čichtice, Hlavatce, Hracholusky, Hvožd'any, Chelčice, Jelemek, Kralovice, Krtely, Křepice, Lažišťka, Libějovice, Malovice, Malovičky, Nebahovy, Nestanice, Olšovice, Protivec, Sedlec, Strpí, Svojnice, Šipoun, Truskovice, Újezd, Velký Bor, Vitějovice, Žernovice.

¹⁴⁶ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. II/B/1-58, karton 11.

¹⁴⁷ MALÝ, K. a kol.: *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. Praha: Leges, 2010, s. 258 - 259.

Dominium Netolice: Dolní Chrášťany, Horní Chrášťany, Hoříkovice, Hrbov, Chvalovice, Lhenice, Lažiště, Mahouš, Němčice, Netolice, Obora, Sedlovice, Třebanice, Újezdec, Vadkov, Vodice, Vrbice, Zvěřetice, Žitná.

Dominium Protivín: Radomilice.

V roce 1855 probíhala v Netolicích reorganizace a byl zřízen okresní úřad, který spojoval jak soudní tak politickou agendu. Tento stav však nevyhovoval a v roce 1868 se obnovila situace z roku 1850. Během činnosti okresního soudu v Netolicích došlo k některým územním změnám. V roce 1875 byla z obvodu okresního soudu Hluboká nad Vltavou začleněna do působnosti okresního soudu v Netolicích obec Podeřiště. Naopak do působnosti okresního soudu v Prachaticích byly vyčleněny obce Jelemek, Kralovice, Lažišťka, Nebahovy. Do obvodu okresního soudu Vodňany byly přičleněny obce Chelčice, Křepice a Újezdec.

K dalším změnám došlo v letech 1941 – 1945, kdy byl okresní soud vyňat z působnosti krajského soudu v Písku a přiřazen ke krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Poslední změna územní působnosti probíhala v letech 1941 – 1945, kdy z působnosti soudu prachatického byly vyčleněny obce Běleč, Jáma, Jelemek, Kralovice, Lažišťka, Míčovice, Nebahovy, Ostrov, Staré Prachatice, Ratiborova Lhota a Zdenice do soudu netolického.

Ke zrušení okresního soudu došlo v lednu roku 1949 a jeho agendu převzal lidový soud ve Vodňanech.¹⁴⁸

3.16 JUDr. Otakar Kudrna – vztahy v rodině a závěr života

Otakar se nikdy neoženil, a neměl žádné děti. Nikdy se neoženili ani jeho dva bratři Vladimír a Stanislav, ženatý byl a děti měl pouze bratr Jaromír. O to více udržovali všichni bratři velmi dobré vztahy a silné pouto je pojilo k jejich matce Terezii Kudrnové. Otakar postupně převzal roli hlavy rodiny. Velmi dobré vztahy udržoval také se svými synovci Otakarem a Jaromírem.

¹⁴⁸ MIKŠOVÁ, M. *Okresní soud Netolice 1872 - 1947*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2001, s 1 - 2.

Vztahy udržoval i se vzdálenější rodinou, dochovaly se dopisy, které si psal se svou příbuznou Julií Hoffmanovou. Všechny své bratry Otakar přežil.¹⁴⁹

Když byl Otakar na cestách, pravidelně psal rodině dopisy, hlavně své matce. Dopis, který poslal matce z Jajce: *„Milá Matko, daří se mně dobře, společnost veselá. Neštěstí nestalo se žádné! Cesta jde dle programu. Počasí se ustálilo. Pojedeme už domu, za několik dní budu u Vás a budu Vám vyprávěti příhody z cesty. Tento dopis i s obálkou si uschovej. Nazdar všem. Tvůj Oto.“*¹⁵⁰

V roce 1940 JUDr. Otakar Kudrna těžce onemocněl chřipkou a následkem této nemoci 15. června roku 1940 umírá. Dožil se úctyhodných 87 let. K jeho úmrtí byl v novinách vydán následující nekrolog:

„Dne 18. června 1940 pohřbily Netolice za slunečného odpoledne 87letého JUDr. Otakara Kudrna, advokáta, bývalého svého starostu, samosprávného pracovníka, význačného člena Okresní záložny hospodářské a především věrného syna svého kraje a své vlasti.

Odchází s ním kus starých Netolic, dlouholetý pamětník jejich života, historik jejich, vášnivý a svérázný sběratel. Byla-li advokacie jeho povoláním a osvědčil se bystrým a vzdělaným právníkem, byla historie jeho láskou. Jí žil, nikoliv však jako úzkoprsý badatel, zavírající se do slonové věžičky, nýbrž jako celý člověk, nepřehlížející přítomnost a zírající do budoucnosti zraje tj. byv poučen zkušenostmi z minula. Historia magistra vitae (historie učitelkou života). Veřejnost bude míti příležitost oceniti Kudrnovu vzdělanost, píli a důkladnost, až pozná jeho rukopisné dílo, připravené již k tisku. To bude zmrtnýchvstání netolické minulosti, selské i měšťanské postavy před staletími zmizelé přiblíží se k pravňukům, mraky i slunce dávných dob objeví se na obloze praznámé.

„Mnoho jsem viděl, ale v celém světě nenajde se tak snadno tak krásný koutek země, jako u Netolic.“ – To jest tedy milenecké vyznání lásky svému kraji, to je tedy zakotvení v hlubině bezpečnosti.

Bývá zvykem nekrologů přikrašlovati život zvěčnělých a tím se potomstvu dostává zkresleného obrazu jejich. To si nezaslouží Dr. Kudrna – historik. Budiž tedy po pravdě řečeno, že byl podivínem, umíněncem, těžko snášející názor

¹⁴⁹ HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016, s 6.

¹⁵⁰ Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna, Otakar JUDr., spisový materiál, sign. II/A/1, karton 10.

druhého, že jeho staromládenecké srdce podceňovalo ženy a že také ublížil lidem. Hned si však sami sobě připomeňme slova Písma: Ty v oku svého bratra třísku vidíš, ve svém břevna neznamenej? I Dr. Kudrna byl člověk jako každý z nás. Ale člověk typický, čestný, silný, jehož brázda je hluboká v životě našeho kraje. Zemřel muž a rodná zem přijala ho jako matka.“¹⁵¹

¹⁵¹ Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, nekrolog, ústřížek z neidentifikovatelných novin.

Závěr

Závěrem si dovolím shrnout a zobecnit výsledky svého bádání. JUDr. Otakar Kudrna byl jako advokát formován velmi kultivovanou právní kulturou Rakouska na sklonku devatenáctého století. Stát se advokátem tehdy znamenalo splnit poměrně náročné podmínky odborné i praktické. Bylo by ovšem mylné domnívat se, že právníci té doby, a zejména advokáti, byli pouhými odborníky omezujícími se na svůj obor.

Pro JUDr. Otakara Kudrna byla advokacie více než poskytováním právních služeb. Troufám si tvrdit, že advokacii pojímal s jistým etosem jako poslání, které prostupovalo celým jeho životem. Jen tak si lze vysvětlit jeho neobyčejnou společenskou angažovanost. Své profesní znalosti a schopnosti využil jako starosta obce, kterou také bez nároku na honorář právně zastupoval. Jako starosta obce Netolice působil v letech 1889 – 1918 a podle mých zjištění byl starostou úspěšným, zasloužil se o všestranné zvelebení obce. Byl to ostatně on, kdo se zasadil o vybudování místní železnice Nákří – Netolice. Jeho význam ovšem daleko přesáhl hranice obce Netolice, když zastupoval volební okres obcí venkovských Prachatic, Netolice a Volary jako poslanec zemského sněmu v letech 1889 – 1895. Konečně nelze pominout ani jeho účast v mnoha spolcích, z nichž některé i finančně podporoval.

Pro mnohé byl JUDr. Otakar Kudrna také historikem a velmi významným sběratelem národopisných památek. V této souvislosti je třeba připomenout, že za svého života shromáždil tak veliké množství cenných národopisných památek, že po jeho smrti mohlo z jeho soukromé sbírky vzniknout muzeum. Výsledkem celoživotního historického bádání JUDr. Otakara Kudrny pak bylo jeho dosud nevydané dílo Dějiny města Netolice a soupis osudů a dějin všech usedlostí v netolickém soudním okrese.

Význam své práce spatřuji v tom, že jsem se pokusila přímo z archivních pramenů popsat život a dílo advokáta JUDr. Otakara Kudrny. Jedná se o advokáta, který si podle mého názoru zaslouží pozornost právních historiků, a věřím, že jeho dílo bude ještě v budoucnosti předmětem podrobnějšího bádání.

Resumé

Die Diplomarbeit wird durch einen allgemeinen Überblick über die Geschichte der Rechtsanwaltschaft in den Jahren 1868 – 1938 eingeführt. Sie stellt die wichtigsten Regeln zusammen, die die Anwaltsgutsdurchführung normieren. Nach dieser allgemeinen Einführung folgt die Beschreibung des Lebens und der Arbeit des Rechtsanwalts JUDr. Otakar Kudrna, als ich aus den authentischen Archiven rekonstruieren konnte. Otakar Kudrna wurde 1853 geboren und studierte Rechtswissenschaften an der Charles - Ferdinand - Universität. In den Jahren 1876 – 1935 war er in Netolice tätig. Die lebenslange Anwaltschaft von JUDr. Zu Otakar Kudrna gehörten sowohl die Verteidigung von Privatpersonen aus dem Viertel Netolice als auch die Verteidigung der Stadt Netolice in verschiedenen Fällen. Er war politisch als Ratsmitglied des Landtags und Bürgermeister seiner Heimat Netolice in der Zeit der österreichisch-ungarischen Monarchie und der ersten Republik beteiligt. Er war Mitglied verschiedener Gruppen und Vereinigungen und ein leidenschaftlicher Sammler kultureller und historischer Relikte. Er half auch, das städtische Archiv zu erhalten. Er schrieb die Geschichte der Netolice-Stadt und ihre Umgebung, aber die Arbeit blieb immer noch in Manuskript. Seine reichen Sammlungen wurden zur Grundlage für das heutige Netolice-Museum, das nach ihm benannt wurde. JUDr. Otakar Kudrna starb 1940 und gehört zu den berühmtesten Netolice geborenen Bürgern.

The diploma work is introduced by a general survey of the history of advocacy in the years 1868 – 1938. It compiles the most essential rules which regulate the advocacy procedure. After this general introduction it is followed by the description of life and work of the advocate JUDr. Otakar Kudrna as I managed to reconstruct it searching and exploring genuine archive documents. Otakar Kudrna was born in 1853 and studied law at the Charles – Ferdinand University and practised advocacy in Netolice during the years 1876 – 1935. The many years advocacy practice of JUDr. Otakar Kudrna included both defending private persons from Netolice neighbourhood and defending the town of Netolice in various cases. He was involved politically as the councillor of the state parliament and the mayer of his native Netolice in the time of Austro-Hungarian Empire and the first Republic. He was the member of various groups and associations and a

passionate collector of cultural and historical relics. He also helped to preserve the municipal archive. He wrote The History of the Netolice Town and its neighbourhood but the work still remained in manuscript. His rich collections became the foundation for the current Netolice Museum, which was called after him. JUDr. Otakar Kudrna died in 1940 and belongs to the most famous Netolice born citizens.

Seznam použité literatury a pramenů

Knižní díla

BALÍK, S. *Advokacie včera a dnes*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2000. ISBN 80-902627-7-5.

BALÍK, S. *Minulost, přítomnost a perspektivy advokacie*. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1998. ISBN 80-7082-398-4.

BALÍK, S. a kol. *Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a Slezsku*. Praha: Česká advokátní komora ve spolupráci s Národní galerií, 2009. ISBN 978-80-7035-427-8.

KASNEROVÁ, D. *Kudrnové. Sedm výletů do historie rodu*. Netolice: 2013. ISBN 978-80-260-4102-3.

KINDL, V., SKŘEJPEK, M. a kol. *Právníkový stav a právníkové profese v minulosti* (upravené a rozšířené vydání). Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2016. ISBN 978-80-903609-9-0.

KOBER, J. *Advokacie v českých zemích v letech 1848 – 1948*. Praha: Česká advokátní komora, 1994.

KOTOUS, J. *Kapitoly z dějin českého právníkého rodu Mokrých*. Praha: Pasparta Publishing, s.r.o., 2017. ISBN 978-80-88163-84-8.

KUKLÍK, J. a kol. *Právníká fakulta Univerzity Karlovy v Praze. The Faculty of Law of Charles University in Prague. Praha: Havlíček Brain Team, 2008*. ISBN 978-80-87109-09-0.

MALÝ, K. a kol. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 4. Přepřacované vydání. Praha: Nakladatelství Leges, 2010. ISBN 978-80-87212-39-4.

NAVRÁTIL, Michal. *Almanach českých právníků*. Praha: JUDr. Michal Navrátil, 1930.

OURODOVÁ - HRONKOVÁ, L. *Významné osobnosti Netolicka I*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 2014. ISBN 978-80-260-6348-3.

STARÝ, V. *Netolice od A do Ž*. Netolice: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, 1993.

VALIŠOVÁ, A. KASÍKOVÁ, H a kol. *Pedagogika pro učitele - Školský systém v českých zemích*. 1 vyd. Praha, Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-1734-0.

VOJÁČEK, L.; SCHELLE, K.; KNOLL, V. *České právní dějiny*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-257-8.

Archiválie

HOLÁ, M. *Konsorciium pro výstavbu místní dráhy Nákří - Netolice (1870) 1892 - 1900(1925)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice, 2016.

HOLÁ, M. *Kudrna Otakar, JUDr. (1598) 1862 – 1940 (1954)*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016.

HOLÁ, M. *Kudrna Stanislav, MUDr. 1860 – 1907*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2016.

MIKŠOVÁ, M. *Okresní soud Netolice 1872 - 1947*, inventář, Státní okresní archiv Prachatice 2001.

Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Odborná periodika a dobová periodika

Ad notam. Časopis českého notářství. Kapitoly z dějin českého právního rodu Mokrých. Praha: Notářská komora ČR, 2017, ročník 23, číslo 6. ISSN: 1211-0558

BALÍK, S., Česká advokacie ve světle právních předpisů z l. 1868-1914 a jejich dobového výkladu, in: *Právněhistorické studie*, 33. Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1993.

BALÍK, S. Disciplinární řízení proti advokátům a kandidátům advokacie v Čechách v letech 1872 – 1914. In: *Dny práva 2013 – Days of law 2013*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN: 978-80-210-6814-8

BALÍK, S., Právní předpisy o advokacii v Čechách a letech 1918 -1938 a jejich dobová interpretace, in: *Právněhistorické studie*, 34, Praha: Ústav právních dějin právnické fakulty UK, 1997.

Český lid: sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku. Praha: František Šimáček, 1894, ročník 3. ISSN: 0009-0794

Hlasy ze Šumavy. Z Netolic. Strakonice: nakladatelství Josef Dvořák, 1894, ročník 10, číslo 13.

KOTĚŠOVEC, F. JUDr. Otakar a město Netolice. In: *Zpravodaj Netolice*. Netolice: Městský úřad Netolice, č. 4, 2018.

KOTĚŠOVEC, F. Spolek vojínů a úředníků v Netolicích v letech 1887 – 1895, *Zlatá stezka*, 2005 – 2006, ročník 12 – 13.

Lidové noviny. Město vzácného mecenáše. Brno: Vydavatelské družstvo Lidové strany v Brně, 194, ročník 50, číslo 403.

Moravská orlice. Pohřbily milliony. Vydavatel: František Ulman, 1906, ročník 44, číslo 204.

Národní listy. Neoficiální prácheňské museum v Netolicích. Praha: Julius Grégr, 1939, ročník 79, číslo 264.

Otavan. Týdeník pro zábavu, poučení, zájmy politické, obecné a spolkové. Z Netolic. Písek: Václav Šimek, 1918, ročník 3(38), číslo 5-7.

Podřipský kraj: vlastivědný sborník krajinského musea v Kralupech n. Vlt. V Kralupech n. Vlt.: Společnost krajinského musea, 1936, ročník 3, číslo 1.

STARÝ, V. Z dějin města Netolic. In: *Sborník příspěvků k dějinám města a muzea*. Netolice: Městské muzeum Netolice, 1979.

Elektronické zdroje

BALÍK, S. *Pokus o unifikaci advokátního řádu v první československé republice* [online].[cit. 2018-10-03]. Dostupné z:
<http://www.law.muni.cz/edicni/dp08/files/pdf/historie/balik.pdf>.

LIŠČÁKOVÁ, D. *Historie muzea*. [online]. [cit. 2019 02 10]. Dostupné z
<http://www.muzeumnetolice.cz/muzeum/historie-muzea/>.

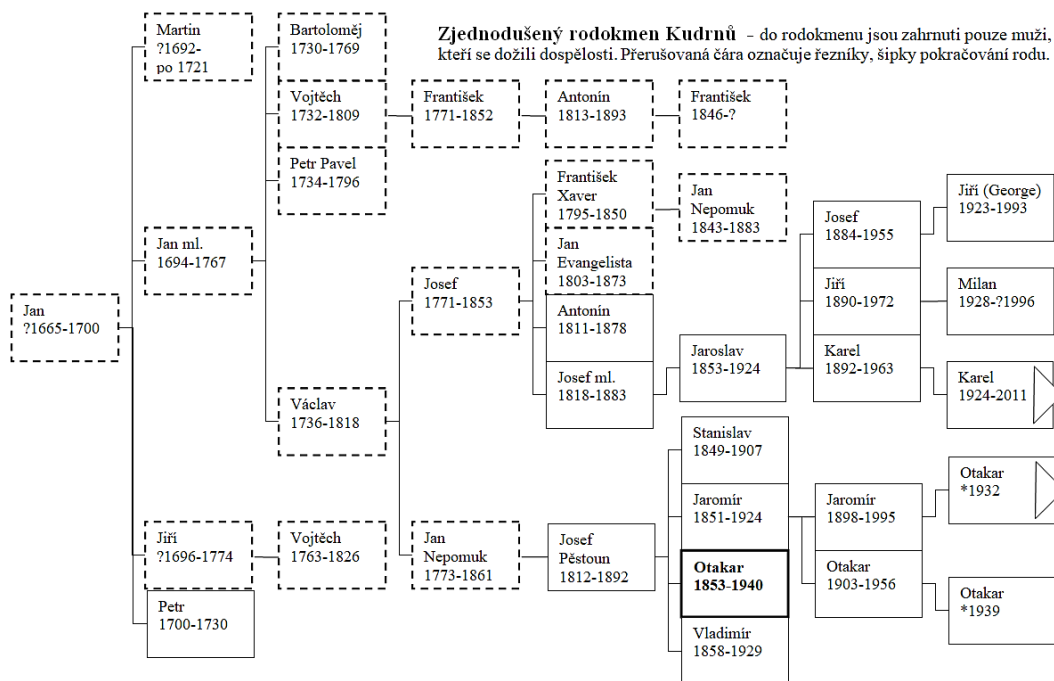
Seznam obrázků

<i>Obrázek 1: Kresba Netolice náměstí v 19. století</i>	<i>27</i>
<i>Obrázek 2: MUDr. Josef Kudrna.....</i>	<i>28</i>
<i>Obrázek 3: Karlštejn od jihozápadu, perokresba inkoustem a akvarel, značeno a datováno „f. Hyn. Mácha. 1831.“</i>	<i>29</i>
<i>Obrázek 4: MUDr. Stanislav Kudrna.</i>	<i>30</i>
<i>Obrázek 5: Jaromír Kudrna se svou ženou Emílií roz. Neyburskou.....</i>	<i>31</i>
<i>Obrázek 6: JUDr. Otakar Kudrna.....</i>	<i>32</i>
<i>Obrázek 7: Oznámení o promoci.</i>	<i>35</i>
<i>Obrázek 8: Pozvánka na slavnost k 25 letům starostování JUDr. Otakara Kudrny.....</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 9: Okresní správní komise v roce 1928.</i>	<i>46</i>
<i>Obrázek 10: Diplom Národopisné společnosti československé.....</i>	<i>48</i>
<i>Obrázek 11: Alžír, 1928.....</i>	<i>54</i>
<i>Obrázek 12: Část dopisu od Antonína Mokrého.</i>	<i>58</i>

Seznam příloh

- Příloha 1: Rodokmen rodu Kudrnů.*
- Příloha 2: Křestní list JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 3: Index studenta Otakara Kudrny.*
- Příloha 4: Otakar Kudrna ve 22 letech.*
- Příloha 5: Diplom JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 6: Zápisy příjmů a výdajů z advokátní kanceláře.*
- Příloha 7: Legitimační lístek advokátního koncipienta, zapsaného u JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 8: Volební certifikát do zemského sněmu.*
- Příloha 9: Spolkový lístek.*
- Příloha 10: JUDr. Otakar Kudrna – prezident místní dráhy.*
- Příloha 11: JUDr. Otakar Kudrna se synovci a rodinou.*
- Příloha 12: Vyhlášení samostatné republiky u kašny na náměstí v Netolicích.*
- Příloha 13: Ředitelství a úřednictvo Okresní záložny hospodářské (1933).*
- Příloha 14: Památka z pouti do Mariazell.*
- Příloha 15: JUDr. Otakar Kudrna v Karlových Varech.*
- Příloha 16: JUDr. Otakar Kudrna před advokátní kanceláří v roce 1926.*
- Příloha 17: JUDr. Otakar Kudrna před svým domem.*
- Příloha 18: Vybavení domu JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 19: Tři Otakarové – JUDr. Otakar Kudrna st., jeho synovec JUDr. Otakar Kudrna ml. a malý Otakar, syn Jaromíra Kudrny.*
- Příloha 20: Oslavné básně věnované O. Kudrnovi od Jana Eugena Sequardta z Vodňan.*
- Příloha 21: Parte JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 22: Nekrolog JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 23: Rodinný hrob na hřbitově v Netolicích.*
- Příloha 24: Pamětní deska na dnešním Muzeu JUDr. Otakara Kudrny.*
- Příloha 25: Pamětní deska rodiny Mokrých v Netolicích na domě čp. 159, který rodině patřil.*

Přílohy

Příloha 1: Rodokmen rodu Kudrnů. Karel Kudrna (1924 – 2011) je dědeček autorky této práce.

Diocese Budějovická. *V příčině vzájemnosti a. s. vojta. Nepomukův rod.* Království České. Kraj: *jihozáp.* Of. Okres: *prachatický.*

Křestní List.

Matrika pro území *Salatic* Číslo *60.* Pag. *22.* Nr. Exh. *222.*

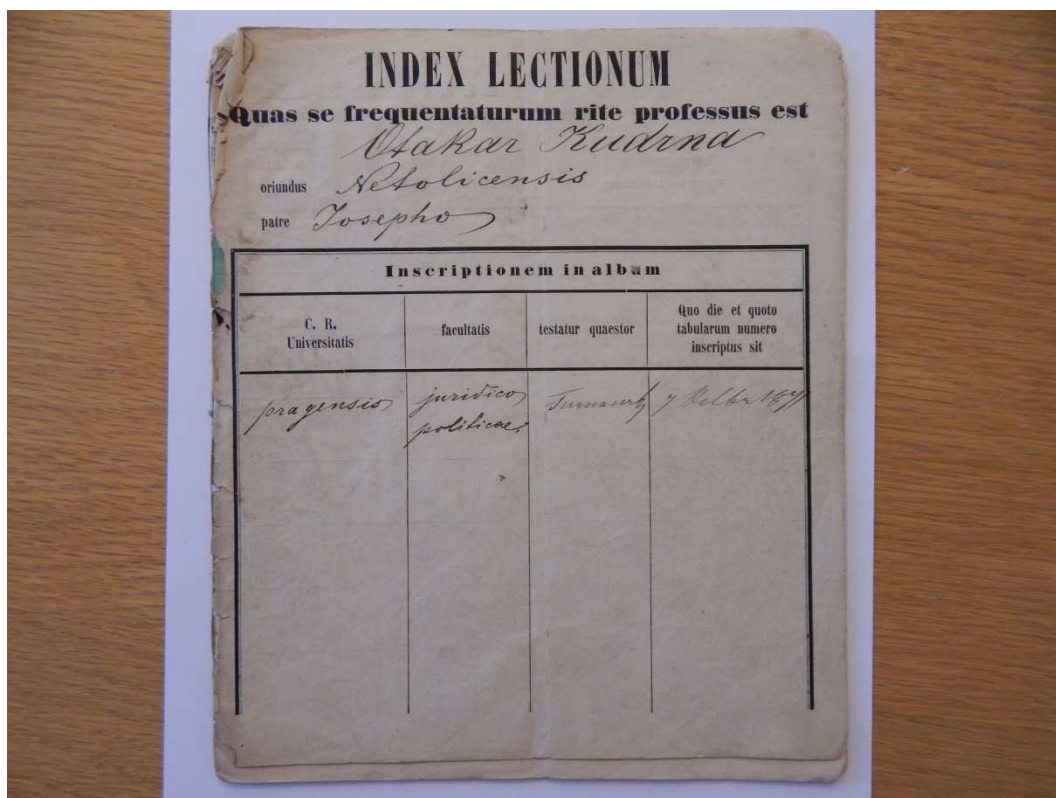
Den, měsíc a rok narození a křtu	Místo narození a číslo domu	Jméno křtěnce	Manželské aneb nemanželské	Jméno, stav a rod otce, jeho náboženství a ku které obci náleží	Jméno, stav a rod matky, její náboženství a ku které obci náleží	Kmotrové	Pokřtíl
Dne <i>24. března 1893</i> to jest <i>štyřicet osmého dne</i> měsíce <i>března</i> leta: <i>Tisíc osm set</i> <i>sedmá set třicet</i> narozen a pokřtěn :	<i>Salatic</i> <i>278.</i>	<i>Otakar</i> <i>Josef</i> <i>Androna</i>		<i>p. Josef Stanislav Kudrna</i> <i>otec a nábož. přísl.</i> <i>v Salaticích č. 298, po</i> <i>Josef Kudrný, nábož.</i> <i>v Salaticích č. 297, a Pal.</i> <i>burgy, svy. Augustina</i> <i>Prácheň, nábož. v Sal.</i> <i>číslo č. 23.</i> <i>Křtí v nábož. Salaticích.</i>	<i>Terzie, Jan Antonín</i> <i>lékař, nábož. a přísl.</i> <i>peněžníku z C. Králov.</i> <i>č. 108. v Spolung,</i> <i>svy. Karla Ševců,</i> <i>nábož. v Budějovicích</i> <i>č. 298.</i>	<i>č. 278. Sal.</i> <i>č. 278. Sal.</i> <i>č. 278. Sal.</i>	<i>P. Josef</i> <i>Štrougal,</i> <i>kaplan.</i>

Na důkaz toho stůž zde podpis a pečeť farního úřadu.

Farní úřad *Salatic, dne 28. března 1893*

Uděláno, Jan aldy,
bratř. rád. a šéfa.

Příloha 2: Křestní list JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

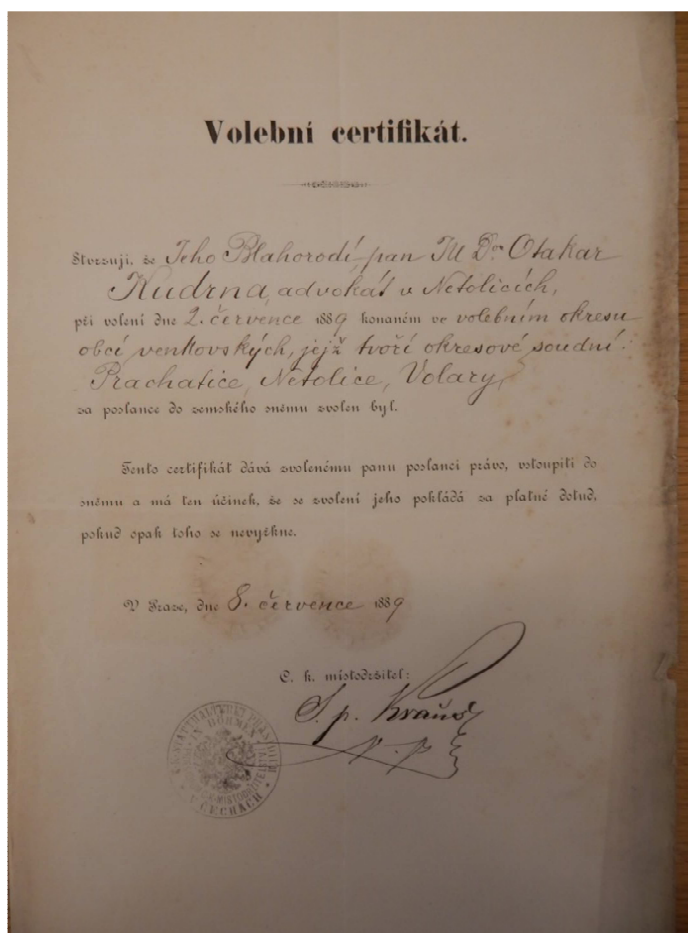
Příloha 3: Index studenta Otakara Kudrny. Zdroj Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 4: Otakar Kudrna ve 22 letech. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 7: Legitimační lístek advokátního koncipienta, zapsaného u JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 8: Volební certifikát do zemského sněmu. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 9: Spolkový lístek. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 10: JUDr. Otakar Kudrna – prezident místní dráhy. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 11: JUDr. Otakar Kudrna se synovci a rodinou. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 12: Vyhlášení samostatné republiky u kašny na náměstí v Netolicích. Dostupné z www.esbirky.cz. Muzeum Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 13: Ředitelství a úřednictvo Okresní záložny hospodářské (1933). Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 14: Památka z pouti do Mariazell. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 15: JUDr. Otakar Kudrna v Karlových Varech. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 16: JUDr. Otakar Kudrna před advokátní kanceláří v roce 1926. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 17: JUDr. Otakar Kudrna před svým domem. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

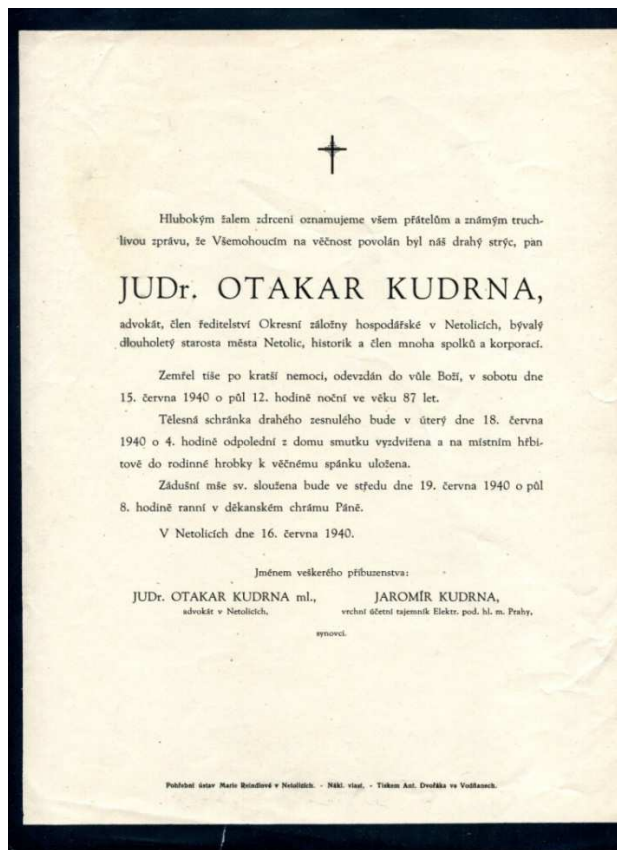
Příloha 18: Vybavení domu JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 19: Tři Otakarové – JUDr. Otakar Kudrna st., jeho synovec JUDr. Otakar Kudrna ml. a malý Otakar, syn Jaromíra Kudrny. JUDr. Otakar Kudrna st. s ochočenou kavkou. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 20: Oslavné básně věnované O. Kudrnovi od Jana Eugena Sequardta z Vodňan. Zdroj: Státní okresní archiv Prachatice, fond Kudrna Otakar.

Příloha 21: Parte JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích.

Příloha 22: Nekrológ JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: Muzeum JUDr. Otakara Kudrny v Netolicích, ústřižek z neidentifikovatelných novin.

Příloha 23: Rodinný hrob na hřbitově v Netolicích. Zdroj: vlastní fotografie.

Příloha 24: Pamětní deska na dnešním Muzeu JUDr. Otakara Kudrny. Zdroj: vlastní fotografie.

Příloha 25: Pamětní deska rodiny Mokrých v Netolicích na domě čp. 159, který rodině patřil. Zdroj: vlastní fotografie.